

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bnl. Reer Ferdinánd (József főherceg-ut.) 4.
Telefon: 151. Sürögövcím:
Közlöny, Arad. Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. Az egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucarestiben 50 ban! felár.) Hirdetések tarifája szerint.

XLVI. évfolyam, 142. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1931. június hó 17

A nagy kísérlet

Dawes-terv, Young-terv, Hoover-terv, valamennyi megváltó ötlet Amerikából érkezik hozzánk, ami mégis csak azt igazolja, hogy az Uniónak óriási pénzügyi fölénye van és gazdasági teljhatalmával tetszés szerint befolyásolhatja Európát. Mindazonáltal az a teljes moratórium, amit Hoover valamennyi adósának kilátásba helyezett, azzal a feltétellel, hogy ezek az adósok viszont az ezer bajjal küzdő Németországot mentesítik egy évre az összes jóvátételi teherrel, korszakalkotó jelentőségű engedmény és tett, amelynek jelentősége és precedens volta túlhaladja az 1930. januárjában megkötött Young-szerződés jelentőségét is. A német-osztrák vámuniós tervek viharai óta, hasonló vehemenciával nem kavarta fel semmi a nemzetközi politikát, s eieve megállapíthatjuk, hogy ez a bejelentés hasznosan és áldásosan kavarta föl a meglévő rend tepsedő káoszáat. Néhány szám igazolja ezt. Az előzetes kalkulációk szerint Amerika émaradt nyeresége a moratórium idö alatt, körülbelül 600 millió dollár lesz, Franciaországé 100 millió, míg Németország másfél milliárd arany márkát takarít meg és fordíthat gazdasági életének felpezsdítésére. De a tegnapi hossz napján, amikor a sodró erőtől bízalom szállotta meg a világ valamennyi tőzsdéjét, az amerikai népvagyon a papírok és termények árának ugrásszerű emelkedésével, egymilliárd dollárral emelkedett.

Az egyetlen sötét pont, amely a hízalom döntő jelentőségű stabilizációját elvárzó hooveri akcióval kapcsolatban felmerült, Franciaország magatartása. Franciaország szentmelháthaólag olyan akar lenni, mint a bibliai adós, aki lekönyörögte a királynál sokezer-talennomos adósságát, de börtönbe vetette adóssát, aki alig néhány talennommal tartozott neki. Anglia és Olaszország már határozott, Franciaország egyelőre huzódik a Hoover-terv elfogadásától, s míg a maga részére teljes moratóriumot kér, a német jóvátételi egy részét nem hajlandó föltüegeszteni. Franciaország a tüzzel játszik. Elgáncsolta Németország egyik kibontakozási tervét, a vámuniót, — s most a másik, a realisabb és az ártatlanubb tervvel is így akar cselekedni, csak azért, mert Németországnak haszna van belőle. Hisszük, csekély kompromisszummal Franciaország is megnyerhető a hooveri tervnek, amely nemcsak praktikus eredményeiben válhat jelentőssé, hanem egy elvi kérdésben is, amelynek föltevése a következő: ha a jóvátételi moratórium éve alatt Németország viszszanyeri gazdasági egyensúlyát, azoknak lesz igazuk, akik a gazdasági krízisért a háborus terheket teszik felelőssé; ha nem nyeri vissza, a hibák mélyebben keresendők s egész gazdasági berendezkedésünk rossz. A választ a moratóriumú év meg fogja adni.

Addig leszögezhetjük, hogy Hoover üzenete irtózatos és szégyenteljes igazságról rántotta le a leplet. Arról, hogy a bajoknak az oka nem a természetes adottságokban keresendő, hanem az emberek rövidlátásában és rosszakaratában. Eddig majdnem elsüllyedtünk a gazdasági nyomorban, kivezető ut nem látszott, a tőzsdéken, az áru piacokon pánikszzerű reménytelenség uralkodott, — s ime, egyetlen szó hangzott el, egyetlen bejelentés, ami régen megtörténhetett volna, mert lényegileg nem okoz megerősítést, nem követel áldozatokat, s máról-holnapra megváltozik minden: a tőzsdén emelkednek a papírok, a márka megmenekül, a nemzeti vagyonok ugrásszerűen nőnek, az iparban és a kereskedelemben megindul a vérkeringés. Egy szó tette. Egy okos, megértő, emberi szó. Mennyi más baj, mennyi átok, mennyi javíthatatlannak látszó szenvedés van a világon, amit egy-egy ilyen megértő és emberi szó szintén elfújhatna, mint a hajnal az éjszakai lidérceket!

A sajtónak szabad az út!

Az újságírók továbbra is bejárhatnak a közhivatalokba — Körvita a Kamarában a „baksis” felett — Brandsch Rudolf „családja 700 éve él ezen a földön” — Maniu mellett áll a nemzeti-parasztpárt vezérkara

Hoover terve 80 millió lejébe kerül Romániának

Bucurestből jelentik: Ma délelött minisztertanács volt. Argetoianu pénzügyminiszter ismertette a költségvetés módosításáról szóló javaslatát. Eszerint a költségvetés négy milliárd, nyolcszázmillió lejjel változik, még pedig egy milliárd nyolcszázmillió lejt más célokra használnak fel, míg három milliárddal megszabadítják a régi költségvetést. Azután ismertette a romániai osztályorszájak tervezetéről szóló törvényjavaslatát.

Hamangiu igazságügyi miniszter adta elő ezután a kényvszeresegyezség és váltótörvények módosítására irányuló javaslatát. Manoiescu a Németországgal folyó kereskedelmi tárgyalásokról számolt be és kijelentette, hogy a legjobb mederben folynak a tárgyalások, de az még hetekig eltarthat.

A nemzeti-parasztpárt nagygyűlése

Bucurestből jelentik: A nemzeti-parasztpárt nagyvezérli bizottsága ma délelött gyűlést tartott a párt Calea Victoriein lévő helyiségében, ahol a párt valamennyi markáns tagja résztvett. Megjelentek az összes volt miniszterek és az egykor magas politikai szerepet betöltött párttagok is. Ott volt Mihalache, Mironescu, Madgearu, Mirto, Julian, Popovici, Gafencu, Pop C. István, Raducanu és még számos politikus.

Először Mihalache szólalt fel és Maniu lemondásával foglalkozott. Megállapítja, hogy habár Maniu lemondását véglegesnek mondják, a párt nem fogadja azt el és minden tevékenységükkel azon lesznek, hogy a volt vezért elhatárolásának megmástitására bírják.

— A nemzeti-párt egyesülése a parasztpárttal a nemzeti egység demokratikus elmeinek összefogása volt — mondta Mihalache. Ez az egyesülés végleges és nagyon tevednek azok, akik azt gondolják, hogy a nemzeti-parasztpárt már nem számít a romániai politikai életben. A fuzió öröklökre történt és Maniu nem fogja itt hagyni pártját.

A Banca Generala ügye a Kamarában

Trancu-lasi ma a Banca Generala ügyében napirend előtti interpellációt tett. Beszélt a bucuresti-i nagy pánikról és azt állítja, hogy a Banca Nationala nem áll hivatásának magaslatán. Trancu-lasi interpellációjára Argetoianu azonnal válaszolt és kijelenti, hogy a Banca Nationalának sok az immobilizált tőkéje, de erre szüksége van a stabilizáció biztosítására.

Azután a vidéki bankokról beszél a pénzügyminiszter és kijelenti, hogy a pánikot tulajdonképpen a kamatszóra elleni törvény okozta, de ezt a kérdést végre rendezni kell. A pánikhírek alaptalanok és csak arra alkalmasok, hogy az ország konszolidálásának nagy munkáját meggátolják. Válaszol a pénzügyminiszter Oromolunak, a Banca Nationala volt kormányzójának arra a kérdésére, hogy milyen vonatkozása van a Hoover-javaslatnak Románia pénzügyi helyzetére? Argetoianu bejelenti, hogy a háborus adósságok fejében Romániának ebben az évben még 160 millió lejt kell fizetnie Angliának, míg Németországtól ebben az évben még 240 millió lejt kell kapnia, úgy, hogy a Hoover-terv Románia számára nyolcvan millió lej bevétel-csökkenést jelentene. Végül a költségvetési redukcóra vonatkozó törvényjavaslatát nyújtja be Argetoianu.

Alexe lupista képviselő sérelmesnek tartja azt a rendelkezést, hogy a minisztériumokba és a közhivatalokba ezután nem járhatnak be az újságírók, mert ezzel meggátolják azt, hogy az állami intézmények ügyvitelét ellenőrizzék. Mavrodi liberális képviselő, a Viitorul című lap főszerkesztője bejelenti, hogy a rendelet ezen pontját visszavonták és a hírlapírók továbbra is bejárhatnak a minisztériumokba.

Valcoviçi közlekedésügyi miniszter bejelenti, hogy takarékosági szempontból sok közhivatalnokot bocsátottak el, a megmaradt hivatalnokoknak pedig dolgozni kell, azért akarják a közönséget a hivatalokból kikitantani.

Xeni liberális képviselő erre feláll és bejelenti, hogy a miniszter válaszával nincs megelégedve, mert a parlamenteknek szükségük van a szabad bejárásra, hiszen választóik érdekében sokszor van dolguk a közhivatalokban.

A hivatalnokok dolgozzanak!

Argetoianu (közbeszól): A hivatalnokok dolgozzanak és ne baksisok szerzésével törődjenek. Ha nem járnak be idegenek a közhivatalokba, kevesebb baksis lesz!

Lupu: Tessék a baksist elfogadó tisztviselőket megbüntetni.

Argetoianu: Lupu ur naiv, azt hiszi, hogy az ő minisztersége alatt nem csináltak olyan üzleteket, amikről ő nem tudott!

Lupu tiltakozik, majd megint Xeni liberális képviselő emelkedik szólásra és bejelenti, hogy ezelőtt hat hónappal benyújtott egy kérvényt a pénzügyminiszteriumhoz és azóta nem kapott választ arra. Így lesz ez ezután is a polgárság ügyes-bajos dolgaival. Majd a felirati javaslat vitáját folytatják.

Hans Otto Roth német kisebbségi képviselő bejelenti, hogy a németiség mindig hű a trónhoz, a kormánnyal együtt akar dolgozni a politikai és gazdasági téren, megköszöni a kisebbségi államtitkárság felállítását és elfogadja a felirati javaslatot. Mirto nemzeti-parasztpárti képviselő támadja a kormányt, mert nem demokratikus és megjósolja, hogy mindaddig nem lesz tartós egyetlen kormány sem, ameddig a nemzeti-parasztpárti eszméket magukévvá nem teszik. A felirati javaslatához nem járul hozzá.

Grigoroviçi szociáldemokrata képviselő kijelenti, hogy a hetedik mandátumot nem az elkönfiskált mandátumokból kapták, hanem az őket megillette, mert a szavazatok három és fél százalékát érték el. Végül a kisebbségekről beszél s kijelenti, hogy a kisebbségi jogokat megnyirbálni nem szabad, mert azok a békefeltételekben vannak lefektetve.

Brandsch családi ügye

Brandsch Rudolf kisebbségi alminiszter, válaszolt ezután Goga azon kijelentésére, hogy Brandschra nem bizna államtitkokat. Brandsch kijelenti, hogy ő állami hivatalnok, felesküdött a királyra és a törvényekre, becsületes ember és családja 700 éve él ezen a földön, alaptalan tehát minden vádaskodás, ami ellene szól.

Stere áll fel ezután szólásra, mire a kormány tagjai elhagyják a termet. Stere nem jön zavarba, élesen támadja a kormányt és kijelenti, hogy rossz lelkiismeretük elől futnak a kormánypárt tagjai, amikor beszéde előtt elhagyják a padokat. Stere beszéde után a gyűlés véget ért.

KÉSZÜL A „LEX DOUMER“

amely az új francia köztársasági elnök agkori gyengeségét örökli meg a világtörténelem számára. Vice-elnök fog az idős államférfi helyett reprezentálni

Párisból jelentik: Doumerről, a francia köztársaság új elnökéről, aki a közelmúltban foglalta el új méltóságát, most kiderült, hogy 63 esztendősen ember, aki bizonyosan nem fogja tudni elvégezni az elnökséggel járó rengeteg fárasztó, reprezentációs munkát. Felelősnek annak a gondolata Laval miniszterelnök részéről, hogy Doumer mellé egy alelnököt fognak választani, úgy, hogy az elnöknek csak

igen különös és egészen nagyarányú ünnepeken kellene majd reprezentálnia.

Doumer szívesen fogadta ezt az ajánlatot, azonban az 1875. évi francia alkotmány megváltoztatása nélkül ezt a reformot nem lehetne keresztül vinni, úgy, hogy már arról is beszéltek, hogy rövidesen összehívják az alkotmányozó nemzetgyűlést Versaillesbe. A Versaillesbe összehívandó nemzetgyűlés szavazza meg a Lex Doumert.

Vihar és jégeső Aradmegyében

Pécskát, Szederhátot, Szentpált és Sofronyát seperte végig a szélvihar hátán érkezett jég — Számos gazda termését tette tönkre az itéletidő

Csütörtökről péntekre virradó éjszaka pusztító vihar és jégeső vonult végig Aradmegyében. Csak a ma befutott jelentésekből lehet tisztán látni azt a kárt, amit a jégeső okozott.

Már a délutáni órákban fekete felhők vonultak végig az égen, amelyből a falusiak arra következtettek, hogy csakhamar meg fog érkezni a vihar, amelyet jég fog követni. A falvak jórésében a gazdák igyekeztek a már megérett gabonát betakarítani, ami azonban természetesen nem sikerült teljes mértékben.

A vihar éjszaka fél tizenkétkor kezdődött és azt csakhamar jégeső követte. A jégeső egy kilométer széles sávban vonult végig a következő falvakon: Pécska, Szederhát, Szentpál, Sofronya és Kisvarjas. A jégeső alig egy fél órát tartott, de így is tetemes károkat okozott. A dus kalászból a már érett magvak kihullottak és így a jégeső közvetlenül az aratás előtt számos gazdát tett tönkre. A kukorica is erősen megrongálódott. A kárbecslési munkálatok mindenütt megindultak.

Elektromos tragédia a budapesti strandon

A magasfeszültségű áramvezeték észrevétlenül elszakadt és két egyetemi hallgatót megölt az áram — A leeresztett vízü medencében halva találták őket

Budapestről jelentik: Megdöbbentő kettős halálos baleset történt ma délután Budapesten, a Kaposvári-úton lévő strandfürdőn. A parton állók észrevették, hogy az egyik fürdőző, egy Solt Károly nevű egyetemi hallgató, — aki egy villanylámpa vasoszlop közelében fürdőzött, — kétségbeesetten vonaglik a vízben. Simon Ferenc egyetemi hallgató, aki barátja volt Solt Károlynak, bevetette magát a vízbe, hogy barátját kimentse. Alig ér azonban a fiatalember barátja közé, ami-

kor mind a ketten hirtelen elmerültek, anélkül, hogy többé a víz felszínére kerültek volna.

A szerencsétlenséget a parton állók izgatottan nézték, miközben a fürdőmester szintén bevetette magát a vízbe, azonban kénytelen volt visszafordulni, mert erős villamosáram érte testét. Miután nyilvánvalóvá vált, hogy a villanyoszlopnál, amely a vízben volt, egy drót elszakadhatott és ez okozta a szerencsétlenséget, a fürdő igazgatóságának gyors intézkedésére leengedték a strand-medencéből a

A rádió illemszabályai

Irtá: Dr. BENEDEK FERENC.

Természetesen az illemszabályok is ép úgy változnak a korról, mint a divat, vagy az erkölcs. Ha ezelőtt harminc évvel egy leány fényes nappal kísérő nélkül ment volna az utcán végig, úgy agyonszapulták volna, hogy kétségessé válhatott az egész férjhezmenetele. Persze ma már ez mind elavult és nevetséges. Mert akkor is úgy volt, mint ma, hogy aki rossz utra akart térni, azt száz zsendár is őrizhette, de akinek egyenes utjai voltak, mellettt éjjelkor is egyedül, mégsem tért le a helyes útról. Boldog idők lehettek azok, amikor az olvasók olyan kérdésekkel fordultak a szerkesztőségekhez, hogy a tortát késsel, vagy villával szabad-e enni. Mert annál boldogabb egy kor, minél kisebb és minél primitívabb gondjai vannak. És pompás és boldog életük lehet azoknak a népeknek, ahol az illem effektív valami, ami az emberek természetébe úgy van beleoltva, mintha veleszületett volna. Sajnos a mai kor olyan rideg, önző és ideges, hogy az emberekből kivészett az egymás iránti kedvesség és szívélyesség érzése. A kenyér-gond annyira dominálja az egész gondolkodást, hogy nem marad helye a finomabb niánszoknak.

Ezért van az, hogy az egész világon rengeteg surlódás és veszekedés van például a rádió miatt is. Nevetséges lenne elismerni azt a rengeteg szépséget, hasznosságot, amit a rádió nyújt hallgatóinak. Olyan óriási jelentősége van kulturpropaganda terén, ami szinte vetekszik a könyvek hatásával. Az utazó gyakran látja a vonat ablakából, hogy a legeldugottabb falu is tele van tüzdelve antennákkal, amin keresztül a sötét koponyákba árad a zene, az irodalom és a tudás ezerfajta ága. Pedig csak kevesen tudják, mit jelent a falusi embert valami tudossággal megbarátkoztatni. A vasút felta-

lálóját megakarták kövezni a parasztok, mert félték, hogy a mozdonyból kipattanó szikra felgyújtja a gabonamezőket. De a rádiót, dacára minden ördögös voltának, mégis megszerették. Talán még hamarabb, mint a város, mely eredetiben hallhatja az operát és a szindarabokat. A rádió ma már hétköznapi lett és meglettek a maga közjogi és magánjogi problémái. De hogy az illemmel is kapcsolatba kerülhesen — az első percben kissé homályosnak tűnik fel. Pedig kapcsolatba került, sőt össze is ütközött vele. Rengeteg panasz az egész világon, hogy különösen tavasszal és nyáron, amikor a lakások ablakai nyitva vannak, a dolgozó emberek nem képesek munkájukat végezni — a szomszéd rádiójának hangerősítőjétől. Mert ez tényleg így is van. Sokan ráérnek egész nap, bekapcsolják a rádiót, kinyitják az ablakot és elheveredve egy kényelmes karosszékbe, átadják magukat egy filharmónikus koncert élvezetének. Hogy szemben iroda van, ahol tisztviselők izadó homlokkal kamatos kamatot számoltanak, vagy ügyvéd szeretne beszélni telefonon fontos ügyben valakivel, vagy orvos vizsgálna szivhangokat betegénél — ez egyáltalában nem zavarja a rádió boldog hallgatóját. A saját lakásomban azt csinálom, amit akarok, gondolja ő — és ebben jogilag teljesen igaza is van. De a jogon felül van egy magasabb törvény, a kultúremberek civilizált jómodora, ami azt diktálja, hogyha lehet is sok mindent csinálni, azért nem mindent szabad. És aki ennek a törvénynek aláveti magát, az bérházban hangszóró helyett fülhallgatót használ, vagy pedig becsukja az ablakát. Nemcsak nappal, hanem este is, mert sok robotban görnyedő szeretne már elaludni, de neki hallgatni kell Pertis zenekarát, az Océán-kávéházból, ami a szembe levő ablakból hallik hangerősítve. De lehet panasz fordítva is, ahogy a napokban olvastam az újságban, hogy egy rádiótulajdonos panaszko-

vizet, gondolva, hogy így esetleg még sikerül a két elmerült fiatalember megmenteni. A víz leengedése 20 percig tartott és a két szerencsétlenül járt egyetemi hallgatót holtan a fürdő homokján találták meg. Az ügyben a vizsgálat megindult.

Kuncz Aladár utolsó útja

Több száz főnyi tömeg kísérte utolsó útjára Erdély irodalmának nagy halottját

Budapestről jelentik: Ma délután 4 órakor temették el a Kerepesi-temetőben Budapest székesfőváros által följelölt díszsírhelyen Erdély fiatalon elhunyt íróját, Kuncz Aladárt. A koporsót eborították a koszorúk és a dus drapériával bevont ravatal körül százak álltak; Erdély kiküldöttei, azután a budapesti írók, hírlapírók, jóbarátok és tisztelők. A megjelentek sorában volt Pintér Jenő tankezelési főigazgató, Móricz Zsigmond, Elek Arthur, Gellért Oszkár, Kárpáti Auré, Schöpflin Aladár, Mohácsi Jenő, Balassa József a kolozsváriak részéről pedig Kremer Miklós dr., Kós Károly, Hunyadi Sándor és mások. A halottat a Jókai-lepellel borították be. A koporsón a sor koszorú között ott volt az Erdélyi Irodalmi Társaság, Bánffy Miklós gróf, az Eötvös-kollégium, az Erdélyi és Bánfői Népkisebbségi Újságírók Szervezete, a Nyugat, a Pásztortűz, az Erdélyi Helikon és az Ellenzék koszorúja. A temetési szertartást Blüner Ágoston prépost celebrálta, fényes papi segédlettel. Az első búcsuztatót Kremer Miklós dr. tartotta. Utána Kós Károly az Erdélyi Helikon részéről mondott gyászbeszédet, Móricz Zsigmond a Nyugat nevében búcsuztatta.

— A Fekete Kolostorban az életét feltörő fájdalom irtad meg és nem éhettél tovább, hogy megrajzoljad a magyarság gyászos, fájdalmas, fekete kolostorát.

Mohácsi Jenő a magyar Pen-klub nevében, Ligeti Imre dr. a volt tanítványok nevében búcsuztatta Kuncz Aladárt, majd a Koporsó: feborították az anyaföldbe és az erdélyi és a magyarországi írók röögöket dobáltak, míg sírhant borult az erdélyi irodalom nagy halottjára.

dott az orvosra, akinek diathermiája miatt nem képes rádióját élvezni. A diathermia az orvostudomány nagyszerű instrumentuma, amivel az emberek százezrei lettek egészségesek, munka képesek, esetleg menekültek meg általa a halál tól. Ma már szinte minden ágában használják az orvostudományban. De ugyanakkor, mikor a diathermia működik, a környék minden rádiója felmondja a szolgálatot és éktelen fütyülésbe kezd. Ez elvitázhatatlanul bosszantó és kellemetlen. De egy pillanatig sem lehet kétséges, hogy első sorban az orvos munkája jön, aki beteget kezel és aki ebből él, csak azután a szórakozó, aki a legújabb sporteredményeket akarja hallani rádióján. De a legklasszikusabb zene sem ér meg annyit, hogy azért hagyjon az orvos kinlódni egy embert, akin diathermiával segíthet. Az pedig nem vitás, hogy az orvos csak a legszükségesebb esetben használja a gépet, hiszen az rengeteg áramot fogyaszt, nem beszélve a drága gép kopásáról. De hogy egy orvos mikor használja a diathermiát: este vagy reggel, előltni nem lehet, mert erre csak egy szabály van: amikor a betegnek a kezelésre szüksége van. Biztosra veszem, hogyha az a külföldi készülék beválik, amit diathermiára, vagy rádióra szerelve a két gépet egymástól függetleníti, nem lesz olyan orvos, aki rögtön fel ne szereltetné. De addig nem lehet vitázni az orvosi segítség és a szórakozások között.

A rádió illemszabályok sem különböző sem más illemszabálytól. Kulturközösségben levő emberek minden vonatkozásban igyekeznek egymásnak nem terliére lenni. A modortalanságra nem mentség a kor kinlódásos idegállapota, hiszen mindnyájan roskadunk és vergődünk alatta. De ha ver minket a sors, a betegség, a politika, a nyomoruság, legalább egymást ne bántssuk és töltsük türelemmel azt a pár évi együttlakást, amit a földön úgy hívunk hogy: élet.

Börtönt kapott a brutális pécskai csendőrőrmester

Az aradi törvényszék héthónapi börtönrre és 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

Két évvel ezelőtt 1928-ban sorozatos lopásokat követtek el Pécskán. A tettes felderítésére Ranga János csendőrőrmester vezette be a nyomozást, aki több gyanúsítottat tartóztatott le, közöttük Cíciriga Istvánt is. A kihallgatás alkalmával Ranga a gyanúsítottak közül többeket súlyosan összevert, így Cícirigát is, kit súlyos sérüléseivel az aradi kórházba szállították be, ahol rövid szenvedés után meghalt.

Az aradi törvényszék ma tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást, amelyen Ranga János azzal védekezett, hogy Cíciriga tulajdonképpen nem a szenvedett sérülések, hanem paralizis folytán hunyt el. A bíróság súlyosbító körülménynek vette azonban, hogy Ranga a kihallgatások lefolytatása alkalmával az összes gyanúsítottakkal szemben brutálisan viselkedett s ezért joggal lehet arra következtetni, hogy Cíciriga István sérülése siettetten az anélkül is beteg ember halálát. A törvényszék a csendőrőrmestert héthónapi börtönrre és ötévi hivatalvesztésre ítélte. Ranga János a súlyos ítélet ellen felebbezést jelentett.

Julius 3.-án lesz döntés az aradi kávéház-tulajdonosok és pincérek bérkonfliktusában

Kialakulnak lassan az új kollektív szerződés keretei — Mi történt a mai döntőbírósi tárgyaláson? — Sok a dubióz-követelés

Az aradi törvényszéken Seracu Adrian törvényszéki elnök vezetésével ma folytatódott a pincérmunkások kollektív szerződésére vonatkozó tárgyalások. A munkaadókat Karácsonyi Döme, a Városi-kávéház és Scheer Elemér a Dacia-kávéház tulajdonosa képviselte, míg a vendégipari munkások részéről Jungbart Sándor szakszervezeti titkár és Tusz Ferenc jelent meg a tárgyaláson.

A tárgyalás folyamán a vendégipari munkások előadták, hogy annak ellenére, hogy az 1928. évbeli árakhoz viszonyítva a piaci árak alacsonyabbak lettek, a jelenlegi étlapi árak magasabbak, mint az 1928. évbéliek voltak. Felemlítették, hogy egy kilogramm hus olcsóbb, mint egy adag hus. A pincérek a magas étlapi árakkal okolják a forgalom csökkenését és kijelentették, hogy abban az esetben, ha a vendéglősök és kávéosok redukálják az étlapi árakat, úgy ők hajlandók redukált munkabér mellett dolgozni, arra való tekintettel, hogy a differenciát a százalékos keresetből behoznák. A munkaadók képviselői ezzel szemben kijelentették, hogy a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között lehetetlen az étlapi árakat csökkenteni.

Élénk vita tárgyát képezte az a két százalék is, amit a vendégipari munkások a főpincérek részére a dubióz-követelések fedezésére kértek. A pincérek kijelentették, hogy abban az esetben elállnak ettől a százaléktól, ha a dubióz kihitelezéséért a felelősség nem a főpincéret terheli. A fizetésekre vonatkozólag a régi feltételek érvényben tartását kérték, annál is inkább, mivel a szerintük jogtalanul eszközölt levonásokat visszamenőleg perelni akarják.

Fontos részét képezte a tárgyalásoknak annak megállapítása is, hogy az aradi kávéházak — kávéházak-e, vagy pedig úgynevezett Café-Restaurantok. Ugyanis a törvény értelmében csak a Café-Restaurantok kötelezhetők arra, hogy pincéreikkel kollektív szerződést

Új színházi törvényt

készít elő a kormány

Bucurestiből jelentik: Iorga új színházi törvényt készít elő, amely visszaállítja a színházak vezérigazgatóságát az összes román és kisebbségi színházak számára. Az új vezérigazgatóság minden szerződést a jövőben átvizsgál, és csak annyiban tartja fenn érvényüket, a mennyiben a bérlők azt pontosan betartották.

SEMNERING

magaslati gyógyhely 1000 m. a tenger színe felett.

A SUDBAHNHOTEL és a WALDHOF családi penzió

leszállították az árakat.

A SEMNERING legszebb szállodája, a legjobb déli fekvéssel, az egyetlen szálloda, ahonnan kilátás nyílik a Raxra és a Schneebergre. Rémek teraszok, hatalmas saját park. Minden szobában folyó hideg és meleg víz. Lakás teljes ellátással a nyári főszezonban 420 lejttől

Tüzes

VÉR

(Adio Madrid!)

Főszereplő: RAMON NOVARRO
a romantikus szerepek legnagyobb alakítója

Enek . . .

Mandolin . . .

Szerenád . . .

Párbaj . . .

Gyönyörű spanyol tangók . . .

Igazi spanyol romantika!

A női főszezonban: Dorothy Jordan

Premier ma a CENTRAL-mozgóban

bizottságot küldött ki, amelynek véleménye azonban még nem ismeretes. A bizottság tagjai Moga Romulus dr. rendőrkezes, Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár és Jac a város gazdasági ügyosztályának vezetője voltak.

A döntőbíró Adrian Seracu úgy döntött, hogy az ügyben a végleges határozatot július harmadikán, pénteken délelőtt 12 órakor hirdeti ki. Ez a határozat természetesen mindkét félre kötelező és felelhetetlen és ennek értelmében fogják az egy évre szóló kollektív szerződést megkötni.

A németek nem mennek Párisba

Nagy vihar volt a francia Kamarában Amerika ellen. Váratlan akadályok tartóztatják Brüning és Curtius utját — Az egész világ a Hoover-terv mellett áll

Lloyd George meglepő bejelentése Anglia régi terveiről

Párisból jelentik: Az Echo de Paris és a Matin értesülése szerint Brüning és Curtius párisi látogatása elé váratlan akadályok merültek fel, noha a kormány a vendéglátás szívélyességéről már értesítette a német nagykövetet.

Washingtonból jelentik: A külügyminiszteriumnak ma átnyújtotta az olasz követ a Duce második jegyzékét. Ebben Olaszország kijelenti, hogy július 1-től kezdődőleg teljes mértékben aláveti magát Hoover javaslatának és azt minden körülmények között hajlandó végre is hajtani. A Daily Express mai cikkében nagyfőntosságot tulajdonít a Hoover-javaslatnak kapcsolatban annak a ténynek, hogy Mellon államtitkár Párisban kijelentette, hogy az angolok Hoover javaslatával kapcsolatban hajlandók 11 millió font áldozatot hozni.

Anglia már 1922-ben . . .

A Times newyorki jelentése szerint Hoover a délamerikai gazdasági depresszió enyhítésére az európai segélyakció mintájára hajlandó megfelelő ajánlatokat hozni és e célból a newyorki Federal Reserve Bank utján stabilizációs kölcsönt fog nyújtani Délamerikának.

Lloyd George különben egy liverpooli gyűlésen szenzációs bejelentést tett. Elmondotta, hogy Anglia már 1922-ben ajánlatot tett a többi államoknak a moratoriumra vonatkozólag, de Franciaország és Amerika akkor hallani se akartak a tervről.

A Times értesülése szerint az angol kormány értesítette azokat a kormányokat, amelyek neki háborús adósságokra évi részletfizetéseket eszközölnek, hogy ez évben tőlük több fizetést nem kíván.

Párisból jelentik: A francia Kamara ma foglalkozott a nagy port felvert Hoover-tervvel. A szónokok izgatottan tárgyalták a kérdést és

irritált és indignált hangon támadták Németországot és Amerikát, azzal vádolva utóbbit, hogy a látszólagos segítség Amerika részéről nem egyéb, mint rideg üzleti számítás. Németország helyzete ma kitünő — mondta az egyik szónok — mert hatalmas összegű rendeléseket tett Amerikában. A Ház elnöke leintette a képviselőket és kérte őket, hogy mérsékelt hangot használjanak úgy Amerika, mint Németországgal szemben. Ezután Marin képviselő lépett a szószerkekre és éles hangon kritizálta Németország és Amerika intencióit.

Amerika „üzlete”? . . .

— Franciaország tiltakozik az ellen — mondotta a képviselő, hogy Amerika belügyei-be beleszóljon és hogy Franciaországot rideg üzleti számításai céljából terveinek felhasználja. Amerika már megcsinálta egyszer, amikor az ország a frank-stabilizáció gigászi munkájával küzdött, hogy tisztán üzleti érdekből a francia érdekeket kontraktarizálni akarta és ez már második kísérlete volna arra, hogy Franciaország gazdasági helyzetét megnyomorítsa. Ha a Hoover-javaslathoz hozzájárulnánk, látnánk csak a francia nép, mit jelent az két milliárd váratlan költségtöbblet egy ország büdzséjének terhére. Ha ez a két milliárd a francia államkasszából hiányozna, az egész gazdasági élet megbénulna és következményei súlyos csapással benntaná meg Franciaország gazdasági vérkeringését. Tiltakozom tehát a Hoover-javaslat ellen, mint jó francia és remélem, hogy minden pártárnyalat a veszedelemben összefog az ország érdekében.

A dési mérgekverőre életfogytiglani kényszermunkát kíván az ügyész

Izgalmas tárgyalás a dési törvényszék előtt — A vádlott tagadja bűnösségét — Strichnin, mint orvosság — Izgalmas szembesítések

Tegnap rendkívül érdekes, hálás kimene- felü sztrichnin-mérgezési bűnper tárgyalását kezdte meg a dési törvényszék. Pop Ambrózia kodori gazdálkodó ez év februárjában levelet küldött régi haragosának: Russu Mihálynak, aki már hosszú idő óta súlyos gyomorbajban szenvedett. A levélben, melyet Pop egy Kimpian Katica nevű ismerősével íratott, az állott, hogy a mellékelt orvosságtól meg fog gyógyulni a beteg Russu, ha beveszi. Russu meg- örült a küldeménynek, mely az ajánlott levél- hez volt mellékeve és azonnal bevette. Néhány perc alatt a szerencsétlen Russu Mihály bor- zalmas kínok között kiszenvedett. A vizsgálat rövidesen megállapította, hogy a levélben kül- dött „orvosság” sztrichnin volt. Több letartóz- tatás történt, de a vizsgálatok során kiderült, hogy a letartóztatottak valamennyien ártatlan- nok. Mig végül az asszonyi pletyka derített fényt a bűnös kiletére. Kimpian Katicában nem maradt meg a titok — elmesélte egy ismerő- sének, hogy Pop Ambrózia vele íratva a vég- zetes levelet, azonban ő meg volt győződve róla, hogy a mellékelt por valóban orvosság, amelytől meg fog gyógyulni a beteg. A rend- őrség így hosszú hónapok múltán végre nyom- mára jött a levél írójának. Pop Ambróziát és Kimpian Katicát letartóztatták és körültekintő vizsgálat után tegnap megkezdte a dési tör- vényszék az érdekes mérgezési per tárgya- lását.

A nép akar látni!

A tárgyalóterem zsúfolásig megtelt s a rendőrség alig tudta fenntartani a rendet. A közönség, midőn a vádlottat: Pop Ambróziát elővezették, előrenyomult és meg akarta lin- cselni, a kirendelt őrszemek alig tudták visz- szatartani a felháborodott tömeget. A vádirat felolvasása után Pop Ambrózia kodori lakos kihallgatására került sor. A vádlott negyvenöt esztendő körül, erőteljes parasztember. Az el- nök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, tagadólag válaszol:

— Nem vagyok bűnös! A legjobb viszony- ban életem Russuval.

— Miért mondta akkor a szomszédjainak, hogy szeretné, ha elpusztulna már Russu?

— Nem mondtam ezt soha!

Elnök: Miért nem írta akkor sajátkezűleg a levelet, ha nem érzi bűnösnek magát?

Vádlott: Mert nem tudok jól írni s így diktálnom kellett. A porokat, amelyek ártatlan- nok voltak, Désen tettem a levélbe.

Elnök: A vizsgálóbíró előtt miért vallotta be, hogy haragudott Russura és elakarta tenni láb alól? Miért írta alá a jegyzőkönyvet?

Vádlott: Nem tudtam, hogy mit írok alá, a jegyzőkönyv adatai hamisak!

A döntő elszólás

Ezután az elnök kérdésére Pop elmondja, hogy a sztrichnint egy cigányleánytól vásárol- ta, aki azt mondta, hogy gyógyító hatásuk van. Majd elmondja, hogyan vette rá Kimpian Katicát a levél megírására.

Elnök: Miért íratta a levél alá Centye ko- dori tanító nevét?

Vádlott: Mert a megoldogult Russu min- dig azt mondta, hogy Centyétől vár orvos- ságot.

A vádlott vallomása továbbá során el- mondja, hogy mikor Russu haláláról hallott, nem tudta, hogy az általa küldött poroktól halt meg. Majd elbeszéli, hogy a vizsgálat lefo- lytatásánál is ott volt, ő fogadta a hatósági kül- dötöket.

Elnök: Miért viselkedett így? — kérdése- re a vádlott elárulja magát:

Vádlott: Azért, hogy ne sejtse senki, hogy én küldtem a porokat!

Ezután Kimpian Katicát vezették elő, aki sirva meséli el, hogyan vette rá Pop a levél- írásra, azonban kijelenti ismételtén, hogy nem tudta, milyen gonosz célt fog szolgálni a levél. Mikor Russu halála bekövetkezett, Pop Am- brózia, Kimpian Katica vallomása szerint el- ment hozzá és megkérte, hogy ne szóljon a levélről senkinek. A fiatal leány kihallgatása után, özvegy Russu Mihálynéra kerül a sor. Russuné elmondja, hogyan vette be a port férje és hogyan halt meg néhány perces bor- zalmas vívódás után. Russunét ezután szem- besítik a vádlottal, akinek az özvegy szemé- bé vágja, hogy Pop férje halála után, többször jött hozzá és kérte, hogy tanuként jelentse be, mert ő tudja, ki a gyilkos. Pop természetesen mindent tagad és cinikusan, roppant hidegvé- rűen viselkedik.

Az ügyész példás ítéletet kér

Ezután több jelentéktelen tanuvallomás, majd az orvosszakértők kihallgatása után el- hangzott a véd- és vádbeszéd. Az ügyész ha- talmas vádbeszédében mindjebban kialakult a vádlott bűnössége. Előre megfontolt gyilkos- ság büntetések címén életfogytiglani börtönt, il- letve kényszermunkát kér a bíróságtól, míg a védő felmentést kér, mivel az orvosszakértők teljességgel nem tudták megállapítani a mér- gezés tüneteit. A rendkívül érdekes per tár- gyalását azután elhalasztották és ítélethoza- tal holnapra várható.

Színház — Irodalom — Művészet

Az Arad-temesvári koncessziót megpályázza Fekete Mihály

Fekete Mihály, az Arad-temesvári színházterület egykori igazgatója napok óta Aradon tartózkodik. Fekete Mihály legutóbb a kolozsvári Janovics-féle társulatnak volt egyik főerőssége, azonban a tár- sulatnál fellépett adminisztratív zavarok követke- zésben újra elkerült Kolozsvárról. Amint értesülünk Fekete Mihály, az Arad-temesvári magyar szin- kerület koncessziójának elnyerése érdekében foly- tat előrehaladott tárgyalásokat és a koncesszió iránti kérvényét máris illetékes helyre juttatta el. Arad művészeti köreiből élénk érdeklődéssel ki- sérlik Fekete Mihály tárgyalásainak eredményét.

Elhangzott az első „török” eskü-alatti vallomás az aradi törvényszéken

Amikor a tanunak eszébe jut az utolsó pillanatban, hogy ő Allah földi alattoalója... — Salamoni megoldást választott a törvényszéki elnök —

Bokszegnek egyik legnagyobb erdőkiter- melő vállalata az Urvis-Bokszegi Fakitermelő Rt. A vállalatnak valami pere támadt egy bok- szegi emberrel, az ügy a járásbíró elé került és talán nem is kellett volna különösebb szen- zációt, ha a bejelentett tanuk között nem sze- repelt volna Soltz Mehmed aradi fakereskedő. Soltz közismert aradi vállalkozó, aki ősei hitét csak néhány évvel ezelőtt hagyta el. Ada-kaleh szigetén egy ragyogó kék szempárért. Soltz az ügyben tanuként volti megidézve, s mivel vallo- másának perdöntő fontossága volt, a járásbíró- ság az eskü letételére szólította föl.

A bíró felállt, iróasztalán kissé előbbre tolt a feszületet. Soltz a régi szokás hatalma

ANGOL-MAGYAR BANK RT.

BUDAPEST.

ALAPITÁSI ÉV: 1890.

ALAPTOKE: 40 millió pengő.

Hitellevelek, csekkek, átutalások és bár- mely bankszerű megbízás gyors és elő- zékeny lebonyolítása.

BETÉTEKET minden valutában előnyösen kamatoztatunk.

A városi zeneiskola növendék- hangversenye

A városi zeneiskola utóbbi szép koncer- tjei révén, mind szélesebb körökben szerzi meg a népszerűséget, úgy, hogy szezonzáró esté- lyén is, dacára az előrehaladott időnek, szép számu közönség gyűlt össze. A növendékek dícséretes eredményt mutattak fel, tudásuk legjavát nyújtva, a növendékeknek pedig a már többször méltatott dirigensük, Scherhag- Felső szakavatott vezetése alatt, egyre fejlőd- ve, jogosan vállalkozik mind nagyobb és me- résebb feladatokra. Haydn cselló-koncertjét Freimann Sándor játszotta helyes felfogásban, figyelemreméltó technikával. Fritz Sándor ügyes alkalmazkodással kísérte zongorán. Mo- zart g-moll kvintettjében a Baranyi-nővérek, Maurer Béla, Quintus János, Freiman Sándor produkáltak szép kamarazene- stílust. Wohlberg Magda átérzéssel és átérzéssel interpretálta Beethoven E-dúr zongorahangversenyét. Technikája is szé- pen fejtett. Majd több zenekari számot, mint Tschaikowsky szimfóniájának Scherzo tételét, egy Brahms-darabot, valamint Lan- gerstádt grandiózus „Történelmi orosz koro- názóünnepi induló”-ját mutatta be a növendék- zenekar. Valamennyit precíz összjátékkal, sok lendülettel és helyes dinamikai kidolgozottsá- gal adták elő. A zenekarban Baranyi Izabella, Dávidházi Kálmán, Dudás Rózsi, Erneszt Sán- dör, Farkas Margit, Guttmann János, Joano- vits Juch, Kabát Lajos, Kovács Anikó, Mesz- lényi Marietta, Noszkay Mária, Papp Auróra, Polgár Ilonka, Ürmössy Lili, Vajda János, Baranyi Lenke, Kabát Ferenc, Maurer Béla, Quintus János, Engelbert János, Dóka László, Freimann Sándor, Fritz Sándor, Kato- na Klára, Wohlberg Magda, Fritz László, Fló- ra János tanár és Fritz László jeleskedtek.

DUNA-SZÖVETSÉGI VIZUM és MÉRSEKELTÁRU UTAZÁS egész Magyarországon keresztül. — IGAZOLVÁNYOK:

Sándor Ferenc hivatalos menet- jegyirodájában.

Sulyos visszaéléseket követett el az aradi gyermek-menhely gondnoka

Szenzációs leleplezések a gyermekmenhelyen — A vizsgálat eredményeként felfüggesztették a gondnokot — Ki nem fizetett táppénzek — Kétszer számlázott, de egyszer szállított áruk — Nyilatkoznak a menhely szállítói

Már egy hónap óta folyik titokban a vizsgálat

Közel egy hónap óta folytat szenzációs ügyben vizsgálatot az aradi gyermekmenhelyen Velceanu János, a temesvári kormányzóság közegészségügyi osztályának ellenőre. Egy hónappal ezelőtt, szokásos ellenőrzési körútján Aradra érkezett Velceanu ellenőr, aki a gyermekmenhely gazdasági könyveinek átvizsgálása alkalmával, sulyos szabálytalanságot fedezett fel. A gyermekmenhely gondnokát, Grebeniscanu Vasiliét, aki 28 éve van állami szolgálatban, még június 4-én felfüggesztették és azóta Velceanu ellenőr két évre visszamenőleg, páratlan eréllyel vizsgálja felül a gyermekmenhely ügyvezetését.

Fiktív bejegyzések

Mindjárt a vizsgálat elején az ellenőr megállapította, hogy a gyermekmenhely elszámolásaiban fiktív számlák vannak, azonkívül a családi szülőtelep egyik hivatalnokának hamis aláírásával ellátott akta szerepel. A pénztárban is hiány mutatkozott és bevételzett tételek nem szerepelnek a könyvben, viszont olyan tételek vannak kiadásba helyezve, amelyeket a menhely szállítóinak senki ki nem fizetett.

Velceanu ellenőr naponta, kora reggeltől, késő estig dolgozik a könyvek felülvizsgálásain és értesülésünk szerint, több sulyos visszaélést állapított meg. Így az államilag kiutalt táppénzeket a gyermektartó nevelőszülőknek nem fizették ki, a pénztárkönyvben mégis, mint kiadások szerepelnek. A gyermekmenhely szállítói közül már többeket hallgatott ki az ellenőr. Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett a kihallgatott kereskedőkhöz, akik az alábbiakban mondták el a visszaélések sorozatát:

— Tavaly egy kis tétel szíjat vásárolt tőlünk a gyermekmenhely, ezerkétszáz lej értékben, — mondta Burza Cornel, a Burza Testvérek-cég főnöke, — amit azonnal ki is fizetett. Mi az árurol rendes számlát adtunk, egy eredetit és két másolatot, mint ahogy azt az állami intézmények megkövetelik. Egy-két héttel ezelőtt magához kéretett Velceanu ellenőr és felvilágosítást kért, hogy miért szállítottam két ízben egy és ugyanazon mennyiségű szíjat? Az üzleti könyveinkben utána néztem a dolognak, de megállapítottam, hogy csak egyszer szállítottam és csak egyszer számláztam az árut, még pedig november végén, amikor a vásárlás tényleg megtörtént. Másodszor 1930. december 31-én szerepel a tétel a menhely könyveiben, amelyet egy nevelőnkben hamisított számlával igazolt a gondnok, de amit mi nem szállítottunk le. Jegyzőkönyvet vettek fel vallomásomról.

Nyomoz a temesvári egészségügyi felügyelő

Hoffmann Ottó ismert fűszerkereskedő ezeket mondja:

— Évekig voltam a menhely szállítója, egyszer csak azonban más kereskedőnél kezdtem vásárolni, én azonban pénzemet megkaptam. Pár nappal ezelőtt engem is magához kéretett Velceanu felügyelő és kért, hogy a tavalyi szállításomról kivonatot készítsék. Ennek megtörténte után összehasonlítottuk könyveimet a menhely könyveivel és megállapítottuk, hogy az általam kiállított számlák magasabb összegre vannak kijavítva és így hát létezőer lejjel károsodott az állam.

Farkas István mészáros a következőket mondja:

— Egyszer megkérdezte tőlem Grebeniscanu gondnok, hogy mennyiért szállítanék sonkát. Különként hatvan lejért ajánlottam és egyszer megdöbbenve láttam, hogy az én husz számlámhoz ötven kiló sonka hozzá van írva, 120 lejes egységár mellett. Viszont az általam

szállított szappan Vizsnyicai János Forray-uccai kereskedő számlájához volt hozzáírva. Engem is kihallgatott a felügyelő és jegyzőkönyvre vette, hogy én csak husz szállítottam a menhelynek, sonkát azonban sohasem.

Az Autobox-cég benzint szállított a menhelynek.

— Sokáig halasztották a számlák kifizetését, — mondta Vinczencz mérnök, az Autobox tulajdonosa, — mert nem volt pénz a számlák kifizetésére. Egyszer a gyermekmenhely szolgálja, aki tőlem a benzint vitte, arra kért, hogy 100 liter benzint számlázzak, de csak 20 litert visz el, a többit később szállítja el. Kérdésemre avval indokolta a nagyobb mennyiség számlázását, hogy ha nem számá-

Öngyilkos lett, mert nem akart asszony lenni

Beretva a nászéjszakán — Leugrott az emeletről egy fiatal asszony — A kolozsvári ideggyógyászati klinika szenzációja —

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári tudományegyetem ideggyógyászati klinikájának különös szenzációja van. Egy fiatal, ragyogó szépségű, 18 éves asszony, öngyilkossági szándékból kiugrott első emeleti betegszobájának ablakából. A keramit-járdára zuhanva, eltörte jobboldali kulcsontját és felső jobbkarcsontját.

A mindenképpen furcsa eseménynek rendkívül érdekes előzményei vannak, de a példant kedvéért ideiktatunk egy szatmári esetet.

Pár hónappal ezelőtt Szatmáron egy dús gazdag orvos harmincéves leánya férjhez ment egy harminc év körüli ügyvédhez. A lagzi fényes külsőségek között zajlott le és a fiatal pár visszavonult a puha kényelemmel, rézsaszinú csillárral tündöklő hálószobába.

Éjjeli után három óra lehetett már, amikor egyszerre csak a mulatás kacagását a hálószoba felől jövő vad ordítás, ajtócsattanás zaja verte fel. A szalon ajtaja előtt selyem pizsamában, halálsápadtan megjelent az ifjú férj.

A főorvos apa, mikor meglátta ujdonsült veje kétségbeesett ábrázatát, ijedten kerdezte meg:

— Mi baj, édes fiam. Talán beteg az Elza?

— Nem beteg. Bolond, tökéletes bolond!

A főorvos tágranyilt szemmel nézett a nászi boldogságtól remegő szájszélű fiskálisra, aki tovább hebegett:

— Képzelse, papa. El akarom oltani az ampulnát, de Elza leint. Ahogy mellé húzódtam, lekapott az éjjeli szekrényről valami beretvát, kikattantotta a pengéjét és azt sikoltotta, hogy „Ne merjen hozzámnyúlni, mert levágom a — fülét.”

Az após meghökkenett. Az anyós ájúdózott a nászéji történet hallatán. A családi tanács összeült. Ad audiendum verbum, a kék szalomba idézték Elzát. A zene szólt a szalomban, Elza pedig minden apai, anyai, ifjú férfi intelem ellenére, azt sikoltotta, hogy levágom... levágom... ha hozzám nyúl. Elza mészárosi hajlamainak válás lett a vége és Elza ma is, mint elvált asszony... leány.

Ez a furcsa eset ismétlődött meg Kolozsváron ezelőtt körülbelül három héttel. Ugyanis ekkor ment férjhez egy dús gazdag zsidó család fiatal, 18 éves leánya, ugyancsak egy mamuth-vagyonu, azonos vallásu fiatal emberhez.

zom előre, nem kapom meg a pénzemet, csak a jövő évben, mert a költségvetés szerint a jövő évben le nem vásárolt árut, jövő évben nem vehetik át és így a menhely károsodna az állammal szemben. En leszámláztam a száz litert, később azután le is szállítottam az egész mennyiséget.

Azonkívül a betegsegélyző által fizetett táppénzek körül is sulyos visszaélések voltak. Bereczki Rozália és Erzsébet, két gyermek táppénzét, amelyet a betegsegélyző pénztár fizetett a gyermekmenhelynek, a gondnok felvette, de a könyvekben nem szerepelte. 14.000 lejt tesz ki ez az összeg. A vidékre kiadott gyermekek táppénzét sem fizette ki Grebeniscanu gondnok, hanem csak a pénztárkönyvbe írta be, mint kiadást, a pénzt azonban nem juttatta el a nevelőszülőknek.

Hallgatnak a felettes hatóságok

A sulyos visszaélések ügyében kérdést intéztünk Olariu dr.-hoz, a menhely igazgatójához, majd dr. Cozma vármegyei főorvoshoz, aki a vizsgálat vezetésével van megbízva, mint Velceanu ellenőr felettes hatósága, azonban a vizsgálatra való tekintettel, egyikük sem nyilatkozott munkatársunknak.

A gyermekmenhely ügyében most szenzációs fordulatok várhatók, ha a minisztériumtól megérkeznek a tavalyi elszámolások aktái.

(szom — kár.)

A lagzi ugyanugy folyt le, mint a szatmári menyegzőn.

A nászéjszaka azonban két és fél hétig tartott. Beretva nélkül, de viszont a fiatal menyecske kijelentette, hogy ha a boldog férj hozzá mer nyúlni, leugrik az emeletről. A lakás a harmadik emeleten van, tehát a nőtlen férj nem merete megkockáztatni a jelen esetben nem büntetendő, a BTK paragrafusaihoz utkozó és erőszakra vonatkozó magyarázatainak gyakorlati alkalmazását.

A családi tanács ezuttal ideggyógyászatot írt a hidegvérű és makrancos menyecskének, aki bent a klinikán is, a priori kijelentette, hogy egész életét szerelem nélkül akarja lepergetni; minden szerelem undok és piszkos, szeresse a férj plátói tónusban, de ne merjen hozzányúlni, mert akkor... emelet... és saltó mortale.

Az orvosi konzulium egyelőre szigorú felügyeletet rendelt el és egy elsőemeleti szobát a jégszivű nőnek.

— Menjen kedves nővér, egy kis fagyaltért, — mondotta az érintetlen fiatal asszony, az öt sétálni kísérő nővérnek. A nővér készséggel ment, mert a fagyaltos ott álalkodott a klinika kapujának kerítése mellett. Alig, hogy kifordult a kapun a kedves nővér, a menyecske felszaladt első emeleti szobájába és kivetette magát az ablakon. Az elől részletezett sebekkel, most a sebeszeten ápoják.

A különös eset már több napos ugyan, de érdekes, sőt mondhatni pikáns... hogy egy asszony ne akarjon asszony lenni, akkor, amikor még lányok is akarnak...

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. TŰZES VÉR (Adio Madrid.) Forró szerelmi történet a romantika hazájából, Spanyolországból. Főszereplő: Ramon Novarro, a romantikus szerepek legkiválóbb alakítója. Partnerne: Dorothy Jordan.

SELECT MOZGÓ: EGY VESZEDÉLMES KALAND (Hans im alten Gassen) Ludwig Wolf „Smarra” c. regénye nyomán. Főszereplői: Hans Albers, Camilla Horn a szőke s Betty Amann a fekete szépség. Gyönyörű svájci tájfelvételek.

ELITE MOZGÓ: Negyed 8 és negyed 10 órakor, ROBERT és BERTRAM. Vigjáték. Harty, Ledtkével a főszerepben.

GRADISTE MOZGÓ: 7 és 9 órakor. SZIBÉRIA, Társadalmi dráma. Főszereplő: Irene Rich.

H I R E K

Week-endező aradiak

Ma még hétköznap sincs mit csinálnon az ember, nemhogy vasárnap lenne elfoglalva, már pedig az unalmas órák legjobb orvossága egy divatos weekend. Aradon vasárnap reggel megindul a karaván frissen és kacagva, este pedig megérkezik történet, lesülve és leéve. Az egyik Menyháza indul, hátán a hátizsák, lábán egy széges bakkanás, szemén a fekete szemüveg. Vonattal nem divat Menyházára menni, ezért autóba ül, szivarra gyújt, mert autó szivar nélkül a vasárnapi weekendnél el sem képzelhető és megindul Menyháza felé. Az ég kék, a levegő kellemes, evvel szemben az út poros de göröngyös, az autó veti ode-oda, a tegnapi vacsora összekeveredik a mai reggelivel, azután egy puffanás, leáll a gép, meglyukadt a pneumatik. Sebal, segít a weekendező a sofförnek, aláfekszenek az autónak, emelik, pumpázzák a rekket, melegben és három órai kínlás után a weekendező felkényörgi magát egy szembejövő ökörszekerre és este tízkor megörve bár, de fogyva fiem visszaérkezik és ha valaki kérdezi, hogy felt a weekend, sugárzó szemmel feleli:

— Nagyszerűen, igazán nagyszerűen.

A hármasszigetről úgy jönnek vissza a weekendezők, mintha háborúból jönnének, dagadt arcúak, véresre kapart lábakkal, bekötött szemekkel, a szunyogok összevissza csipíték a szegény polgárt, de kérdezzük csak meg, hogy mulatott, bizonyára azt válaszolja:

— Felejthetetlen élmény volt a vasárnapi weekend.

Cladováról a kövektől sántityva, a vonattól ágyonizzasztva jön vissza a csapat, de azért egyik sem mondja, hogy megbánta volna azt a kis fáradságot.

Csak egyet nem értek meg, hogyan nem jutott az illetékeseknek még eszébe, hogy megadozák a weekendet, mint szórakozást.

Sz. K.

— **IDŐPROGNÓZIS.** A szelek gyengülése, csökkenő felhőzet, erős éjjeli lehűlések, napal viszont erős felmelegedés. Távlabbi kilátások: az időjárás fokozatos javulása várható.

— **A rendőrkvesztor köszönete.** Moga Romulus dr. rendőrkvesztor ezton mond köszönetet mindazoknak, akik Öfelsége II. Károly király aradi látogatása alkalmával a hatósági személyek rendelkezésére bocsátották autójukat.

— **Az amerikai repülők elhagyták Moszkvát.** Moszkvából jelentik: Post és Gaty amerikai repülők ma reggel startoltak tovább Omszk felé. További utirányuk Irkutsk, Habarszk, majd Szibéria legtávolabbi keleti állomásai.

— **Buchinger — nem választható.** Budapestről jelentik: A választásokra kirendelt budapesti igazolványválasztmány kimondotta, hogy Buchinger Manó, ismert szociáldemokrata vezér összeférhetlenség miatt nem vállalhat mandátumot, miután még aktív választójoga sincsen.

— **Díonagyságu jég pusztított Pápán.** Pápáról jelentik: A tegnapi napon borzalmas jégzivatar vonult el a város felett, amely közel egy órán át pusztított Pápán és környékén. Ma reggel a pápai polgármester falragaszokon hirdette, hogy gyorssegélyért fordul a kormányhoz. Pápán 300 ablakot zúztak be a díonagyságu jégdarabok és a vihar igen sok ház tetefejt megrongálta, sőt néhány háztetőt teljesen letépett.

— **Báró Dániel Tiborné temetése.** Ma délelőtt 11 órakor folyt le Budapesten báró Dániel Tiborné szül. Neuman Margit báróné temetése. A Bajza-uccai gyászházban megjelentek a Dániel báró és a Neuman báró családok Budapestre érkezett tagjai, akik között Aradról ott voltak báró Neuman Alfrédné, báró Neuman Károly és neje. A temetésen résztvett a magyar főváros elsőkelő társadalma és a Bajza-ucca egész vonalát betöltötte az autók hossza sora, mely a gyászünnepség résztvevőit hozta. A fényes egyházi szertartás befejezte után megindult a menet a temető felé, ahova az elhunyt bárónőt tisztelőinek nagy tömege kísérte el. Báró Dániel Tiborhoz a részvétlétviratok óriási számmal érkeztek az ország s az autódállamok minden részéből, jeleül annak a nagy szeretetnek és tisztelőnek, mellyel a gyászoló bárói családok iránt igen széles körben viseltetnek.

Ujra összehívják Aradváros nagytanácsát

Erdekes hírek vannak forgalomban arról, hogy nem menesztik az egész városi tanácsot. Csak a politikailag is exponált tanácsstagokat cserélik fel

A városi közigazgatási apparátus zavartalan tempóban működik tovább, annak ellenére, hogy a városi nagytanács üléseit már két ízben kellett elhalasztani a belügyminisztériumi távirat letiltására. A belpolitika újabb eseményei, az aradi királylátogatással kapcsolatos beszélgetések és közvetlen érintkezések, — úgy látszik — megszilárdították a tanács helyzetét, amelyet most már semmiféle kívülről jövő politikai akció meg nem ingathat, ha csak a közigazgatási törvény módosításának parlamenti megszavazása el nem söpri az ország többi tanácsaival együtt az aradi tanácsot is.

Án mindenek ellenére történhetnek meglepetések. Így vannak olyan információink, amelyek arról tudnak, hogy a liberális párt aradmegyei tagozatának közbenjárására, továbbra is a régi nagytanács marad meg Aradváros élén; legfeljebb arra kerülhet sor, hogy a vezetőségnek olyan tagjait váltják le, akiknek politikai szerepe lehetetlenné teszi a munkát revízióját. Az aradmegyei liberális párttagozatnak ezt az elhatározását egyfelől Argetoianu belügyminiszter zárkózott magatartása váltotta volna ki, másfelől pedig azok az ellentétek, amelyek magában a liberális pártban keletkeztek volna a tanácsban való részvétel körüli kérdések felett. Az eseményeknek minden esetre érdekes fordulata az a tény, hogy Raicu Aurel dr. polgármester az aradi nagytanácsulást, — amelyet a belügyminiszter már két ízben táviratilag tiltott be, — újra összehívta július első napjainak egyikére. A pontos dátumot a napokban állapítják meg. A nagytanácsülés harmadik összehívásának kísérlete, illetve annak eredménye fogja aztán megerősíteni, vagy megcáfolni a szállongó kombinációkat.

Minden esetre a mai bizonytalan helyzetnél sokkal előnyösebb volna végre is tisztába jönnünk a nagytanács sorsával, amely eddig alapos munkáról tett tanubizonyítást, amelyet ismerünk és amelyben tudjuk, hogy ki mennyit ér. — mintsem új embereket ültessenek be a tanács székeibe, csak azért, mert politikai érdemeiket szereztek maguknak. Aradváros polgárságának olyan tanácsra van szüksége, amely zökkenés nélkül viszi tovább a város ügyeit és nem tétovázik gyakorlatlanul a megoldásra váró problémáink között.

Minden esetre a mai bizonytalan helyzetnél sokkal előnyösebb volna végre is tisztába jönnünk a nagytanács sorsával, amely eddig alapos munkáról tett tanubizonyítást, amelyet ismerünk és amelyben tudjuk, hogy ki mennyit ér. — mintsem új embereket ültessenek be a tanács székeibe, csak azért, mert politikai érdemeiket szereztek maguknak. Aradváros polgárságának olyan tanácsra van szüksége, amely zökkenés nélkül viszi tovább a város ügyeit és nem tétovázik gyakorlatlanul a megoldásra váró problémáink között.

Ez Amerika!

A filadelfiai egyetem klinikáján — amerikai lapok szerint — egészen rendkívüli beteget kezelnek. A beteg Jones Mc. Farlan 16 éves diák, akinek az a — szinte hihetetlen — betegsége, hogy különböző testrészein szörzete nem kifelé, hanem befelé nőtt és így súlyos kellemetlenségeket okozott. Az orvostudomány egyetlen hasonló esetről sem tud és ezért az orvosok egészen tanácstalanul állnak a különben normális Farlan-gyerek betegsége előtt. Jelenleg röntgensugárzásokkal kísérleteznek és remélik, hogy ilyen módon megsemmisítik a hajhagymákat és ezáltal teljesen kiküszöbölik a szörnövés lehetőségét. Farlanak pokoli kínszókat okoz a befelé növő szörzet és kétségtelen, hogy ha rövidesen nem sikerül valami megfelelő megoldást találni, akkor Farlan életéről lemondhatnak hozzátartozói és orvosai.

Az amerikai lapok esztázózkodásukat fejezik ki a fiatal Farlan szenvedésével felett. Hogyan? — Irják a lapok, — egy ember, akinek nem kell borotválkoznia, — és még ő panaszkodik...?

Ez Amerika.

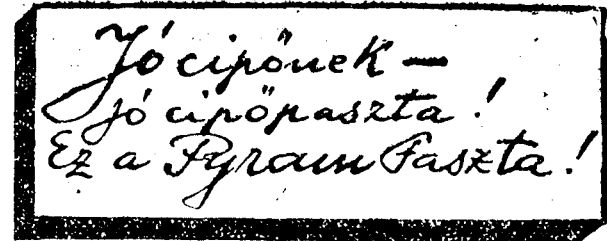
Szlovenszónak idegen buza kell! Prágából jelentik: Szlovenszónban olyan rossz terméskilátások vannak, amilyenre 50 év óta nem volt példa. Különösen a Csallóközben nagy volt a szárazság, de teljesen silány a termés Nyitra és Léva között is, valamint Pozsony környékén.

— **Leszállítják az aradi kéményseprési díjakat.** A város állandó választmánya ma délelőtt tartott ülésén foglalkozott az aradi kéményseprési és szeméthordási díjak leszállításának tervével. Az állandó választmány elhatározta, hogy az ügyet a legközelebbi városi nagytanácsülés elé fogja terjeszteni. Addig is azonban megbíatta Popa Grigore osztályfőnököt, a város adminisztratív osztályvezetőjét, hogy erre vonatkozólag készítse el a szükséges tervezetet az árleszállításra vonatkozólag.

Az összes orvosok ajánlják a FUMOSAN cigarettákat.

— **Késelnek Mikelakán.** Az aradi rendőrségre ma előállították Nadaban Traian 26 éves földművest, aki illuminált állapotban az egyik mikelakai korcsmában késével könnyeobben megsebesítette Niculita Dumătru nevű haragosát. Az ügyben folyik a vizsgálata.

— **Izgalmas életmentés a várhidnál.** Izgalmas életmentési jelenet játszódott le ma este a várhid közelében. Kell József 30 éves lakatos, aki a Str. Episcopu Radu 4. szám alatt lakik, a hidról levette magát a Marosba és onnan csak hosszas küzdelem után sikerült kimenteni. Kell József tettének oka az, hogy már két éve nem sikerül munkát kapnia.



— **Fényképalbum a királynak.** Az aradmegyei prefekturának az aradi királynap fényképezéséhez intézett felkérését tegnapi számunkban tettük közre. A mai nap folyamán máris számos érdekes és jó felvétel érkezett Vadason prefektusi kabinetfőnökhöz. A prefektura közli, hogy a fényképeket nem kell kartonra felragasztani, mivel amugy is albumba kerülnek és a féltreírások elkerülése végett közli azt is, hogy a prefektura nem vásárolni akarja ezeket a képeket, hanem az illető fotografusok ajándékképpen juttatja el albumba gyűjtve és készítőjük nevének feltüntetésével az illetékes helyekre.

— **A lakótársnő vétke.** Az elmúlt év folyamán Róvás Margit cselédeány Burger Rozáliával együtt bérelt lakást. A közösen tartott lakásnak azonban csakhamar az a hátránya mutatkozott, hogy Burger Rozáliának mintegy 20.000 lej értékű lakótársnőjét Róvás Margitot, akit az aradi törvény szerk ma vont felelősségre és lopás vétségéért hat hónapi fogházra ítelt.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek!** a természetes „Ferenc József” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József viz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és bétisztító szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Tizenöt lejes belépődíj mellett a legkellemesebb szórakozásban lesz része a közönségnek a nyomdászok által vasárnap Ujaradon, a Kornettéle vendéglő kerthelyiségében rendezendő kertli ünnepélyen, melynek gazdag programjából kiemelkedik a Gutenberg-dalkör hangversenye és egy kitűnő jazzband, továbbá lesz szépségverseny, tombola, kugliversey, amerikai árverés, jóslás egy külföldi híres jóvendőmondó által stb. Este 9 órakor nagy táncestély, melynek sikere érdekében egy száztagú rendezőgárda szorgoskodik. Belépődíj az esti táncestélyre 30 lej, családijegy (3 személy) 60 lej.**

Táblai ítélet után

azonnal letartóztatták a solymosi testvér-gyilkost

Az elmúlt év egyik őszi éjszakáján véres tragédia játszódott le Solymos községben. A község egyik legvagyonosabb gazdája Cuparescu Pera agyonlőtte testvérét Cuparescu Jánost. A törvényszéki tárgyaláson a megtört parasztgazda előadta, hogy a tragédiát megelőző hetekben több tolvajlást követtek el kárára. Egyszer a fát lopták el az udvaráról, máskor a magtárból vittek el nagyobb értékű búzát és kukoricát. Éjszakákon keresztül leste a tolvajokra, azonban eredmény nélkül. Az emlékezetes éjszakán, amidőn a tragédia lejátszódott, az éjféli körüli órákban zajra ébredt föl, amely az udvarról hallatszott be. Amióta a tolvajlások történtek, állandóan töltött fegyvert tartott az ágya mellett, s most is, amidőn a zajra fölébredt, fegyverrel a kezében ment ki az udvarra. A sötétségben egy alakot látott az istálló felé osonni, akiről azt gondolta, hogy a lovakat akarja elkötöni. Megállásra szólította föl, majd amikor látva, hogy ennek fogantja nincs, az alak irányába lött. A lövést velőtrázó jajkiáltás követte. Cuparescu Pera rémülten szaladt az elbukó alakhoz, akiben saját testvérét ismerte föl. Segíteni azonban a szerencsétlen emberen már nem lehetett, mert az rövid kioldás után kiszervezett.

A törvényszék szándékos emberölésért nyolc évi fegyházra ítélte el a vagyonos gazdálkodót, aki az ítélet ellen a temesvári táblához fellebbezett.

Ebben az ügyben ma érkezett le az ügyészséghez a tábla értesítése, amely helybenhagyta az aradi törvényszék súlyos ítéletét, s egyben elrendelte Cuparescu Pera azonnali letartóztatását. A gazdálkodó azonban ügyvédje után már tegnap tudomást szerzett a tábla döntéséről és ma reggel önként, anélkül, hogy a csendőrségnek kellett volna elővezetését fogantatni, jelentkezett az aradi ügyészségen. Jelentkezése után Cuparescut nyomban letartóztatásba helyezték.

— **Meghalt a nagyszentmiklósi Zsidó Nőegylet fiatal alelnöke.** Nagy gyásza van Nagyszentmiklósnak, Rosenzweig Józsefné, szül. Braun Margit, a nagyszentmiklósi Zsidó Nőegylet alelnöke meghalt. A jótékonyágáról közismert fiatal ur-asszony, aki minden szegénynek gyámolítója, istápolója volt, fiatalon, hirtelen halt meg. A kis városka társadalmá felekezeti és valláskülönbőség nélkül megdöbbenve áll a halott koporsója mellett és utolsó útjára könnyes szemmel kíséri ki a fiatalon elhunyt ur-asszonyt.

— **A pankotai fuvószenekear vadászkiürte.** Ma délelőtt az aradmegyei prefekturán Pankota község előlíjáróságának küldöttsége jelent meg. A küldöttség arra kérte a megyei prefektust, hogy némi segéllyel járuljon hozzá ahhoz, hogy a pankotai fuvószenekear számára egy értékes vadászkiürtet megvásárolhassanak, mert anélkül a fuvószenekear nem teljes. A megyei prefektus a pankotaiak kérését illetékes ügyosztálynak adta át véleményezés végett.

— **Ujra elmaradt a „Justice for Hungary” startja.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban nagy izgalmat keltett, hogy Endresz és Magyar pilóták ismét elhalasztották a Justice for Hungary startját. Az Aero Szövetség táviratot küldött a pilótáknak, melynek értelmében a start elhalasztását ajánlották arra való hivatkozással, hogy a választási izgalmak és elfoglaltság miatt a budapesti hatóságok az érkezésükre nem tudnának megfelelő karhatalmat biztosítani. A pilóták így egy pesti kábeltáviratot és ismét kedvező időt várnak startjukra.

— **Magyar mulatság Resicán.** Kitünően sikerült kerti mulatságot rendezett tegnap délután az Országos Magyar Párt resicai tagozata. Nagy közönség vett részt a nagyszerűen sikerült ünnepélyen, melynek minden egyes mozzanata külön-külön élmény volt az ott megjelentek számára. Az ünnepélyen kitünős műsorral szabad színpad is volt, melyen a magyar olvasókör dalárdája és a Resicán tartózkodó Vigh Ernő és szintársulatának gárdája is szerepelt, több bohózatral és egyfelvonással. Este a „Tóni” közkedvelt zenekar kísérete mellett tánc következett, melyen különösen a fiatalok mulatott nagyszerűen. A mulatság sikeréért az agilis rendezőséget, de különösen Fehér Lajos és Fehér Jenő párttagokat illeti elismerés.

Halálos tüzkatasztrófa a galaci moziban

Szörnyű küzdelem az életért a pusztító lángok között — Két halálos áldozat — Végzetes villamos áram

Galatiból jelentik: Borzalmas tüzkatasztrófa pusztított ma délután Galatiban a „Rex” mozgószínházban, amelynek két halálos áldozata is van. A halálosvégű tüzkatasztrófáról tudósítónk a következőket jelenti:

Lángoló filmtekercesek

Ma délután, körülbelül fél 6 óra tájban tűz keletkezett a „Rex” mozgó vetítő-kamrájában, mely pillanatok alatt az egész helyiséget lángba borította. A tűz előadás közben keletkezett és azt a játszó filmszallag meggyulladását okozta. Tanasache Stefanescu a mozgószínház gépésze, abban a pillanatban, amint a film tüzet fogott, le akarta a tekercsről az égő darabot szakítani, ez azonban nem sikerült és a több száz méter hosszú film lángbaborult. Ekkor egy hirtelen mozdulattal kivette az égő tekerces filmet a gépből s azt az ajtó felé dobta. Szerencsétlenségére a nagy lánggal égő filmszallag egy, az ajtó mellett lévő filmmel megakadt a ládába esett, amely szintén lángbaborult. A ládában körülbelül 10 ezer méter film volt, amely oly nagy lánggal kezdett égni, hogy az egész gépház égni kezdett. A gépházban Tanasache Stefanescun kívül egy *Jakobici* Boris nevű kisegítő gépész is tartózkodott, akinek ruhája tüzet fogott és nagy lánggal égni kezdett. A szerencsétlen ember örjöngve rohant ki a gépházból és ruháját tépve, le akarta magát vetni az emeletről. *Az örjöngő embert nagynehezen sikerült lefogni és a kioltott mentők rendkívül súlyos égési sebekkel, azonnal az Elisabeta Doamna kórházba szállították.*

Két halál között

Közben Tanasache Stefanescu gépész, aki a gépházban az ajtóval szemközi oldalán tartózkodott, úgy, hogy az égő helyiségből nem tudott kiszabadulni, élet-halál között lebegett. A helyiségben ekkor már kibíratatlan hőség uralkodott, de a gépész minden kísérlete, hogy onnan kiszabaduljon, sikertelen volt, mert a lángnyelvek elzárták az ajtó felé vezető utat. Közben a tüzoltóság is megérkezett és már éppen több tüzoltó sietett fel a lépcsőkön a szorongatott gépész megmentésére, amikor a gépházban lévő Tanasache Stefanescu gépész,

— **Tolvaj leány.** Az aradi rendőrség tegnap letartóztatásba helyezte Urzache Victoria botosani illetőségű leányt, aki több helyen tolvajlást követett el. Urzache Victoriát ma délelőtt átkísérték az ügyészségre s Ludosan vizsgálóbró kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte.

— **Öngyilkosság szénagázzal Ó-Miklakán.** Ma este értesítették az aradi mentőket, hogy Malányi Józsefné 44 éves ómiklakai asszony öngyilkossági szándékból szénagázzal megmérgezte magát. A mentők azonnal kimentek a helyszínre és az öngyilkos asszonyt beszállították az aradi kórházba, ahol rögtön gondos kezelés alá vették. Az öngyilkos asszony kihallgatása alkalmával elmondta, hogy azért akart megválni az élettől, mert nagy nyomorúságban férje elhagyta és egy másik asszonnyal él. Állapota súlyos.

— **Elzárásra ítélték az aradi Mencez-cég szarkáját.** Néhány héttel ezelőtt Mencez aradi kereskedő feljelentésére a rendőrség letartóztatásba helyezte Karácsonyi Flórikát, aki mint kiszolgáló volt az üzletben alkalmazva. A feljelentés adatai szerint Karácsonyi Flórika hónapokon keresztül dezmálta az áruaktárt és onnan körülbelül 200.000 lej értékben vitt el harisnyákat és egyéb selyemárukat, amelyeket Aradon értékesített. A bűnös alkalmazottat az aradi ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte és ügyét ma tárgyalta az aradi törvényszék büntető bírósága. A tárgyaláson Karácsonyi Flórika csak egy részét ismerte be a terhére rótt bűncselekményeknek. Mivel a lopás tényét a bíróság Bereczky Iényképészné tanuvallomásával is bebiztosítani látta, aki több ízben észrevette, hogy a kiszolgálónő csomagoktól távozik az üzletből, Karácsonyi Flórikát négyhónapi elzárásra ítélték.

hogy esetleges rövidzárlatot megakadályozzon, hirtelen a mellette lévő kapcsolótáblához lépett és a kapcsolóra tette a kezét azzal a szándékkal, hogy az áramot kikapcsolja. A gépész azonban nem vette észre, hogy a kapcsoló burkolatát a lángnyelvek leolvasztották és csak a csupasz vas maradt meg és abban a pillanatban, amint rátette a kezét a kapcsolóra, hogy az áramot elzárja, a nagyfeszültségű áram keresztül futott testén és a szerencsétlen embert szénáégette. Pár pillanat múlva a gépházba behatoló tüzoltók és mentők a gépésznek már csak megszenesedett hulláját találták meg. *A gépész hullája megszenesedve még ott állott a kapcsolótábla helyén, egyik kezével a halált okozó kapcsolót tartva.*

A későt pánik

A gépházban keletkezett tüzet a zsufolásig megtelt rézotóron azonnal észrevették. Először csak azt hitték, hogy egyszerű filmszakadásról van szó, amikor azonban néhányan megfordultak és kíváncsian a gépház vetítő ablaka felé néztek, rémülten látták, hogy ott tűz van. A közönség körében ekkor nagy pánik keletkezett és mindenki azon igyekezett, hogy minél előbb kijusson a teremről. A kijáratok körül nagy tolongás és valóságos közelharc keletkezett egyesek között, akik minden áron elősönek akartak az égő moziból kijutni. Több gyermeket és asszonyt a nagy tolongásban letapostak.

Mintegy félóra munka után a tüzoltóknak sikerült a tüzet teljesen lokalizálni. Ekkor megállapítást nyert, hogy a mozgószínháznak két hangos gépe, tíz egész filmje, amely körülbelül 35—40 ezer méternek felel meg, ezenkívül a filmszínház teljes technikai berendezése a tűz martaléka lett. A kár több millió lej. *Esti jelentések szerint Jakobici Boris a kórházban behalt súlyos égési sérüléseibe.* A borzalmas kettős haláleset tragikumát még növeli az a tény, hogy Tanasache Stefanescu gépész pár órával a borzalmas eset bekövetkezése előtt kijelentette egyik főnökének, hogy *egész biztosan tudja, hogy ő egy filmvetítő kamrában fog meghalni.* A szerencsétlen gépész ugylátszik megérezte közeledő halálát. A katasztrófa az egész városban nagy részvétet váltott ki.

— **Felakasztotta magát egy 77 éves lippal kereskedő.** Megrendítő öngyilkosság történt tegnap Lippán. Egy tisztességes aggyastár dobta el magát az életet, nem győzőn bevárná a természetes halált, amely gyógyíthatatlan betegsége miatt ugysem késhetett volna sokáig. Az öngyilkos Kuklay József, 77 éves kereskedő, aki már hosszabb idő óta szenvedett különféle súlyos és fájdalmas betegségekben. Kuklay egy álmatlanul eltöltött kinos éjszaka után elhatározta magát a végzetes tetterre, melyre valószínűleg már régebben megtette a szükséges előkészületeket. Tegnap azután, családja távollétében lakásán felakasztotta magát, mire megtalálták már halott volt. A kiszállott vizsgáló bizottság megállapította az öngyilkosság tényét és megadta a temetési engedélyt. Kuklay temetése ma délután lesz.

Vizsgai jutalomkönyvek olcsón Kerpelnél. — Junius 28-án, vasárnap, iparos tanoncskola rajzkiallítás. Belépés díjtalan.

— **Olcsóbb lett a Semmeringen a Südbahn-hotel.** A Semmeringről jelentik: A Semmering vezető, régi és a legjobb magyar közönséggel méltán büszkélkedő szállodája, a Südbahn-hotel, az idén két érdekes meglepetéssel szolgál vendégeinek. Az egyik meglepetés: a Südbahn-hotel, a kontinensnek még mindig kétségkívül leginternacionálisabb és legexkluzívabb hegyi szállodája, számolva a változott gazdasági viszonyokkal, leszállította árait és napi 420 lejtől kitünős ellátást, valamint elsőrangú lakást ad. A másik meglepetés: a Vaidhofot, amely 100 szobájával eddig a Südbahn-hotel dependanca volt, az idén családi penzióvá alakították át. Mindkét helyen tökéletes kényelmet, folyó hideg és meleg víz, valamint nyári szobában.

SPORT KÖZLÖNY

Nagy érdeklődés mutatkozik a Nemzeti aradi szereplése iránt

Szokatlanul nagy érdeklődés előzi meg a magyar válogatott játékosai lejövő komb. Nemzeti-nek július hó 5. aradi vendégszereplését. Mint értesülünk az AAC és Olympia játékosaival megerősített ATE a kapus személyében meglepetést tartogat a közönség részére. A nemzetközi mérkőzéseken szokatlanul alacsony helyárak következtében elővételben máris tekintélyes számú jegy fogyott el, ami jórészt annak is tudható be, hogy az

ATE inkább későbbi dátumra tolta ki a mérkőzés megtartását, csak hogy alkalma lehessen — áldozatok árán is — a kompl. Nemzetit fogadni, mely tudvalevőleg a Hungária ellen 2:1, Ujpest ellen 2:1, Ferencváros ellen 0:0 és 2:2, a Bocskai ellen pedig 3:1 és 0:0 eredményt ért el. Az elővételi jegyek 90, 65, 60 és 35 lejes netto áron a Szalai-féle nagyteremben, továbbá Czégka Tibor, Maitl Emil, Manea Demeter és Goldstein Lajos urak üzleteiben kaphatók.

Országos válogatottunk Zágrábban küzd a legjobb jugoszláv tizenegy ellen a Balkán Kupa döntő fontosságú mérkőzése során

Az AMTE két mérkőzést játszik Szebenben — A Hakoah Szalontán veszi fel a küzdelmet — Temesvár vendége a magyar II. profiligála válogatottja lesz — Az Ujpest Montevideóban négyes tornán vesz részt — A Ferencváros Rio de Janeiroban áll a porondra — Bécsben a Bocskai—Vienna-mérkőzéssel kezdetét veszi a Középeurópai Kupa-küzdelem

Arad—Budapest válogatottjainak mérkőzése a vasárnap attrakciója

A nyári holszezon derekán egy vasárnapra visszavarázsoljuk a tavaszévi nagy forgalmát. Mindenütt szerte a nagyvilágban fontos küzdelmek lesznek ezen a napon. De nemcsak a külföldi szemszögből nagyfontosságú mérkőzésekre kerül a sor, hanem bennünket aradiakat közelről érdeklő összecsapásokra is.

Legelsősorban a nemzeti válogatottunk kirándulásáról kell megemlékeznünk. A *Balkán Kupa* küzdelmére döntő fontossággal bíró *Románia—Jugoszlávia* közötti válogatott mérkőzés felé fordul a sportközönség figyelme. A csapat nem a legjobb, különösképpen a halvesornál van baj. A védelem megfelelő, a csatársor is, de a halvesok miatt katasztrófa érheti válogatottunkat. És ez legelsősorban a centerhalíra vonatkozik. A temesvári előzetes csatározás után az ottani sajtó leszögezte, hogy Steinbach nem való a csapatba, ugyanakkor megoldhatatlan problémának tartja ennek a helynek betöltését. Mi már több ízben is megemlékeztünk arról, hogy *Arad* szinte melegágya a jó halvesoknak. Ezt az állításunkat most csak alátámasztjuk *Szabó Bélával* és *Janival, Mikóczyval, Cuiedannal és Braunnal*. Mikóczy egészen bizonyosan megállná helyét ezen a poszton. A válogatott csapatban egyébként két aradi játékos is helyet foglal és pedig: *Albu* és *Szabó János*.

Aradon szenzáció erejével hat a Budapest válogatottjainak mérkőzése. A budapesti válogatott ellenfele Arad reprezentánsai lesznek. Tegnap lapszámunkban már ismertettük az aradi csapatot és megjegyeztük, hogy az adott körülmények között jobb együttest nem állíthattunk volna ki. Most ismeretes lett előttiünk a *budapesti* válogatott is s annak félcimmetes erejére gondolva, aggodással küldjük fiainkat a harcba. A *pestiek* között nem kisebb név szerepel, mint a 25-szörös válogatott *Orbán*, 38 ízben válogatott *Badrogi, Rajnai-Reinhardt*, ki 29 ízben öltötte magára a válogatottak dreszét. A többiek is mind többizben voltak válogatottak. Az összeállítás különben a következő: *Rajnai — Orbán, Ghinassy — Havas, Lendvai Bodrogi — Röck, Kertész, Rajnai, Szücs II., Kemény*. A csapattal jönnek mint tartalékok: *Jaczkó és Ferenczy*. A csapatot, amely már szombaton fél hatkor itt van, maga a szövetségi kapitány kíséri. A mérkőzést *Vladovici* kapitány fogja vezetni. Másnap az aradi vezetőcsapatok bevonásával négyes körmérkőzésre kerül a sor. A körmérkőzés résztvevői a *Gloria (CFR, AAC, ATE)* és az *AMTE* egy erős kombináltja.

Temesváron első nap a magyar II. profiligála válogatottjai játszanak a *Ripensával*, míg másnap az *Aradon* vasárnap szereplő *Budapesti* válogatott játszik az ottani városi válogatottal. Az *AMTE* Szebenben játszik, úgy vasár-

nap, mint hétfőn. Az aradi munkás-klub nagy erőpróbára van téve, mert a szebeni csapatok félcimmetes ellenfelek, akik a legutóbbi sorozatos nemzetközi mérkőzéseken már a megfelelő rutinra is szert tettek. Az *AMTE* első nap az ottani testvér-együlete ellen, míg vasárnap az országos bajnokságba bejutott *RTV* ellen veszi fel a küzdelmet.

A *Hakoah* megerősített csapata Szalontán vendégszerepel az ottani *Corvin* ellen. A *Hakoah* már egy ízben járt Szalontán, akkor az *NSC*-vel vette el a küzdelmet, amely tulajdonképpen jogelődje a *Corvinnak*. Az aradi csapat akkor nagyon szépen szerepelt, 2:2-re játszott és a hazai együttesnek az utolsó pillanatban sikerült egyenlitenie.

A magyar csapatok közül még a *Budai „11”* játszik Romániában. A pesti profik ez alkalommal *Gyulafehérvárott az Unireával* játszanak, míg másnap *Székeljudvarhelyen a Hargitával* veszik fel a küzdelmet.

Külföldön egész sor nagyfontosságú és valóban érdekes mérkőzésekre kerül a sor. Szombaton Bécsben a *Középeurópai Kupa* ezidei stratija nyomán a magyar színek egyik képviselője, a debreceni *Bocskai* áll ki a küzdőtérre, ellenfele az osztrák bajnok *Vienna* lesz. Nem valószínű a *Bocskai* győzelme, de meglepetés sincs kizárva. Vasárnap és hétfőn *Montevideóban* négyes tornát bonyolítanak le az ott turázó *Ujpest* bevonásával. Az *Ujpesten* kívül az ottani három első helyezett a bajnok *Penarol, Nacional* és *Wanderers* lesz a magyar bajnok ellenfele. A *Ferencváros* vasárnap *Rio de Janeiroban* mérkőzik meg az ottani válogatottal. Tehát ezen a ketős ünnepen jó program tekintetében nincsen hiány.

Takarékoskodjunk!

Megkönnyítik mindenki számára a takarékoskosságot a Kronprinz-Werke gyártmányai

Az utóbbi években, talán éppen az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok következtében, rohamosan hódított tért a jelszó: takarékoskosság! És talán ezzel magyarázható, hogy egész Európában oly rohamosan terjedtek el a Kronprinz Werke, a Kimpink Lipót-cég által gyártott „Kronprinz” petróleum-kályhák.

Ezek a kályhák különös jelentőséget nyertek azért, hogy amíg az összes tüzelőszerek ára magasan a házbérek ára fölé emelkedett, a petróleum ára a tultermelés következtében világszerte, de különösen Romániában, annyira lecsökkent, hogy például nálunk a békebeli 40--44 filléres árral szemben, egy liter petróleum mindössze 3 lej 80 baniba kerül.

Ez indította a Bing és Schmitzer-céget arra, hogy elvállalja a „Kronprinz” petrol-gáz

Propaganda-sportdélután

I. hó 29-én (Péter és Pál napján) a Gloria-pályán

A Gloria-CFR f. hó 29-én hétfőn (Péter és Pál napján) rendezi Athénbe távozó trénerének, Hazai D. Istvánnak a jutalomjátékát. A sportünnepély keretén belül megismétlik a közelmúltban lezajlott grandiózus futball mérkőzést a *Gloria s Olympia komplett I. csapata* között délután 6 órai kezdettel. A győztes csapat a trénerrel *11 ezüst érmet* kap. Előzőleg 3 és fél órai kezdettel az AMTE és ATE I. csapatai mérkőznek, míg 5 és 6 óra között mutatkozik be az *ATE tornász mintacsapata* korlátlan, nyújtón és parterre tornával (gula.)

Arad futballsportjában az elmúlt saison nagy fejlődést mutatott, ami nem kis részben a magyar futballsport egyik kiválóságának, Hazai trénernek érdeme. Jutalomjátéka alkalmával propaganda-helyárak vannak megállapítva, 40, 30, 20 és 10 lej. Fenti programot délelőtti mérkőzések egészítik ki. A mérkőzések bírái: Oravecz, Bozgan, Hazai és Vidák.

Resicán játszik le vasárnap az országos bajnokság döntőjét

Bucurestiből jelentik: Az országos labdarúgó-bajnokság döntőjét a bucuresti központ vasárnapra Resicára tűzte ki. A döntőben a resicai UDR, a nagyszombati HTV.-vel találja magát szemközt. A resicaiak könnyű győzelme várható. A mérkőzést a bucuresti Stefan Lucescu vezeti.

Összeállították a jugoszlávok ellen szereplő román válogatottat

Temesvárról jelentik: A tegnapi triálmérkőzés után, melyet a válogatott keret a Banatul—Kinizsi kombinált ellen tartott, a válogató bizottság a Jugoszlávok elleni román reprezentatív csapatot a következőképpen állította össze: Czinczér—Vogl, Albu—Robe, Steinbach, Szabó J., Glanemann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis. A csapattal Luchide, Mavrescu és Radulescu mentek mint kísérők.

O A Ferencváros vereséget szenvedett Rio de Janeiro válogatottjától. Budapestről jelentik: Rio de Janeiroból érkezett jelentés szerint a Ferencváros tegnap a Rio de Janeiroi válogatott ellen játszott és 1:0-ás féldő után 3:1 arányú vereséget szenvedett.

Megérkeztek a dán óceánrepülők

Eltévedtek a tenger felett

Kopenhágából jelentik: A dán főváros repülőterén ma egész napon át nagy tömeg várta Gillik és Hortis dán pilótákat, akik tegnap startoltak az újfundlandi Harbour-Graceből. A pilóták a jelzett időre nem érkeztek meg a dán fővárosba és ezért Kopenhágában nagy izgalom uralkodott. Később azonban telefonjelentés jött, amely jelezte, hogy a két pilóta a rajnavidéki Krefeldnél kényszerleszállás végzett, mert üzemanyagjuk elfogyott. Késő éjjel érkezett jelentések szerint, a két pilóta megérkeztek a dán fővárosba, ahol lelkiismeretesen fogadták őket.

Takarékoskodjunk!

Megkönnyítik mindenki számára a takarékoskosságot a Kronprinz-Werke gyártmányai

Az utóbbi években, talán éppen az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok következtében, rohamosan hódított tért a jelszó: takarékoskosság! És talán ezzel magyarázható, hogy egész Európában oly rohamosan terjedtek el a Kronprinz Werke, a Kimpink Lipót-cég által gyártott „Kronprinz” petróleum-kályhák.

Ezek a kályhák különös jelentőséget nyertek azért, hogy amíg az összes tüzelőszerek ára magasan a házbérek ára fölé emelkedett, a petróleum ára a tultermelés következtében világszerte, de különösen Romániában, annyira lecsökkent, hogy például nálunk a békebeli 40--44 filléres árral szemben, egy liter petróleum mindössze 3 lej 80 baniba kerül.

Ez indította a Bing és Schmitzer-céget arra, hogy elvállalja a „Kronprinz” petrol-gáz

főzőkészülékek képviselőjét. A „Kronprinz”-kályhák kiállítása a Bing-ház volt Andrássy-téri üzletének kirakatában van, míg az eladást a cég ugyanezen házban lévő első emeleti helyiségekben eszközlik.

Szinte csodálatos ennek a kályhának leleményes konstrukciója, amellyel pillanatok alatt főző-, sütő-apparátussá változtatható, és vagy pedig egy feltét alkalmazásával szobakályhává alakítható. A hó pedig, amit fogyaszt, minimális petróleum-fogyasztással érhető el. Így például egy órai főzés mindössze hét tízcent leibe kerül, tehát egy ebéd másfél lejért megfizethető. A „Kronprinz”-kályhák máris nagy elterjedtségnek örvendenek, nemcsak Aradon, hanem egész Romániában, annál is inkább, mivel Románia egyike a legnagyobb petróleum-termő országoknak.

ARADI TRAGÉDIÁK A strandokon mindent felednek. —

All a munka — cseng a kacagás. — Melánia a háboru áldozata — Az öreg anyóka nyugdíja — A tejesasszony az aratást várja

Néhány szívfolt, kép következik itt alább. Néhány szívfoltja a hétköznapnak, amely így összegyűl egy nap alatt az újságíró noteszében. Képek, amelyek egy cikkbe kíváncsognak, mert alkotó elemei, jellemző tünetei a mának, napjainknak, a hétköznapoknak, amelyeket itt Aradon élünk és amelyekről végeredményben ez a riport szól.

Alig egy hete annak a tragédiának, amely az elmúlt vasárnap százak szemeláttára a strandon lejátszódott, még alig egy pár napja, hogy örök nyugalomra helyezték a Maros áldozatának kihült tetemét — a strand látogatói már-már felszabadultak a megdöbbentő tragédia hatása alól. A vendéglőben, az uszodában, a tulsó part fővenyén ismét felharsan a kacagás, a jókedv: a város lakossága örül annak a szabad időnek, amelyet a fürdőzés részére szakíthat; azoknak az óráknak, amelyeket üzletől, hivataltól, gondoktól távol tölthet.

Hétköznapi week-endezők

Nem tudom, észrevették-e Önök, hogy délután mennyire megsaporodik a strandolók száma? Hogy délután, főleg fiatal emberek mennyivel többen jelennek meg a strandon. Folyik a tere-fere, hangos hahotában tör ki a jókedv, usznak, eveznek. Nem tudom, nem gondoltak Önök még arra, hogy miért is vannak délután ennyivel többen a strandon? A magyarázat pedig egyszerű. A nyár elején Arad nagyvonalú vállalkozása, hivatala beszüntette a délutáni munkát. Olyan vállalatok, amelyeknél máskor ez a délutáni munkabeszüntetés nem szokott bekövetkezni. A munkabeszüntetéssel együtt pedig a fizetéseket is a felére redukálták. Valahogy így vélték módus vivendit találni, hogy ne kelljen hivatalnokaik egy részét elbocsátaniok.

Amikor ezeknek a hivatalnokoknak a kacagását hallom kint a strandon, valahogy mindig az jut eszembe, hogy nem tűnik-e fel bent a városban senkinek az a csend, amelyet délután a leállt írógépek, szerszámok, tollak „okoznak” és amelyben mintha valami furcsa színt kapna az a kacagás, ott kint a strandon.

Egy tragikus szívfolt

Más. A cím talán az utókor haláljáról szólhatna. Ma délután mentőköcsi futott be az aradi rendőrségre. Egy 19 éves leány, Caprariu Melania ült benne. A kocsiról alig tudott leszállni, a mentők segítették, botra támaszkodott és az udvaron egy székre ült le, amelyet egy rendőr hozott. Apja a háborúban esett el, anyja is néhány évvel ezelőtt meghalt. Egyetlen bátyja van, aki jelenleg Craiovában katonáskodik. Rajta kívül senkije. Egyedül áll a világban. Tizenegy héttel ezelőtt megbetegedett. Lábai megdagadtak. Nem tudott járni. Hosszas utánjárásra beszállították a közköri kórházba. Itt kilenc héttel ezelőtt meghalt. Hosszas utánjárásra beszállították a közköri kórházba. Itt kilenc héttel ezelőtt meghalt. Hosszas utánjárásra beszállították a közköri kórházba. Itt kilenc héttel ezelőtt meghalt.

Caprariu Melania tehát ott ült a rendőrség udvarán, nem tudta mitévő legyen és sirva szólt a mentőknek, hogy vigyék el a Maros-partra, hogy meghalhasson. Az ügyet Hui

A városi tisztviselők lakbérilletménye

Az állandó választmány ülése.

A város állandó bizottságának ma tartott ülésén Olariu István főtitkár tett írásbeli jelentést a városi tisztviselők lakbérfellebbezésének ügyében történt temesvári döntésről, melyről érdemben legutóbbi számunkban nagy cikkben számoltunk be.

A jelentés tudomásulvétele után az állandó választmány úgy döntött, hogy addigis, amíg a temesvári revíziós bizottság határozata írásban meg nem érkezik a városhoz, július elsején nem kezd meg a lakbérilletmények levonását. Utasította egyben dr. Jéssy Károly városi főügyészt, hogy ez ügyben intervenciót a temesvári közigazgatási hatóságoknál.

Cornel, a bűnügyi osztály főnöke vette a kezébe, aki átiratot intézett a megyéhez, hogy valamilyen alaptól küldjék, fürdőre a szerencsétlen leányt, aki minden támasz nélkül áll a világban és akinek apja végeredményben a házáért áldozta fel életét.

Napsugarak melankóliája

Más. Töpörödött öreg anyóka. Dél előtt tíz órakor kis táskával, boldog mosollyal jött ki a pénzügyigazgatóság kapuján. Már típus. Tipussá válnak ezek az öreg anyókák, akik nem egyszer reggel öt órától tolonganak a pénzügyigazgatóság kapujában, hogy a napi kenyérre is alig elegendő nyugdíjukat megkapják. Mosolyogva, talán boldogan jön ki, hogy végre két hónapos várakozás után megkapja a nyugdíjat. Egy királylátogatásnak kellett közbejönni, hogy az öreg anyóka, az öreg anyókák június végén megkapják májusi nyugdíjukat.

Más. A tejesasszony mesélte. Kissé kedvetlenül, valami melankóliával a hangjában:

— Holnap megkezdjük az aratást...

Igen, megkezdik, mert — mint ahogy mondotta — nagy melegek voltak, kevés az eső. Magérlelő melegek voltak, amelyeket a költők szoktak megénekelni és amely itt, Arad környékén már megérlelte a gabonát. Holnap elkezdik. Rendekbe vágni a búzát, a termést, az áldást. Valami melankóliával mondotta ezt a tejesasszony, aki pedig még talán

Haltenyésztési felügyelőket nevezett ki Aradmegyében a földművelésügyi miniszter

Ujra benépesítik az ország haltenyésztésre alkalmas vizeit — A sebesi, a pécskai és a radnai járásban frissíti fel a hal-állományt a kormány

A Fogarásban felállított országos haltenyésztési hivatal értesítette az aradmegyei prefekturát az 1148. számú átiratában, hogy a kormány intenciójára külön tervezetet dolgozott ki a romániai vizek megfogyzatkozott halállományának pótlására és annak szakszerű kezelésére.

Ezzel az érdekes és új akcióval kapcsolatosan az országos haltenyésztési hivatal közli az aradmegyei prefektúrával, hogy minden megye területére több erdőmérnököt nevez ki azokba

a járásokba, ahol haltenyésztésre alkalmas vizek vannak. Ezeknek a mérnököknek kell gondoskodniuk arról, hogy a halállomány pótlására vonatkozó intézkedések rendben végrehajtsanak, valamint az állományt ne érje kár. Aradmegye területére három ilyen halinspektort nevezett ki a földművelésügyi miniszterium. A sebesi járásba alinspektori minőségben Jakocs Sámuel menyházi erdőmérnököt, a pécskai járásba Dobrescu Constantin pécskai erdőmérnököt, a radnai járásba pedig Lucian Lujoianu radnai erdőmérnököt neveztek ki.

Ujabb teher: megdrágították a betegsegélyzői illetékeket

Az eddigi hat nap helyett hét nap után kell fizetni a 16 százalékkal felemelt illetéket — Még nem írta alá az újabb adó-rendeletet az egészségügyi miniszter —

Nyilatkozik Platos Ioan, az új aradi betegsegélyző pénztári igazgató

Bucurestiből jelentik: Az országos betegsegélyző pénztár évről-évre nagyobb deficittel zárja le számadásait és éppen ezért a betegsegélyző vezérigazgatósága mindent elkövet, hogy a deficitet lehetőleg csökkentse. Ebben az ügyben a betegsegélyző igazgatótanácsa tegnap este ülést tartott, amelyen a munkásság képviselői azt kérték, hogy racionalizálják a betegsegélyző adminisztrációját, hogy így csökkenthessék a költségeket. Hymódon a deficitet nagyrészt fedezni lehetne. A munkaadók ugyanakkor azt kérték, hogy a felesleges személyzetet bocsássák el.

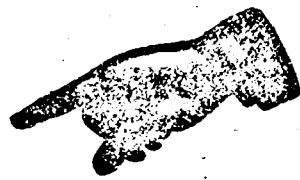
Élénk vita után az igazgatótanács úgy döntött, hogy 16 százalékkal felemelik a betegsegélyzői illetéket és azt ezután hetenként nem hat, hanem hét nap után fogják szedni. Az illetékek fölemelése július elsejétől lép érvénybe. Az igazgatótanács határozata most fekszik aláírás végett az egészségügyi miniszter előtt.

A nagyfontosságú ügyben, amely egycsapással mintegy újabb adóval terhelné meg úgy a munkaadókat, mint a munkásokat, információért fordultunk az aradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatójához, Platos Ioanhoz, aki a következő felvilágosítást adta:

— A betegsegélyző pénztár központjának határozatáról mi még nem kapunk hivatalos értesítést s így nem is hiszem, hogy a betegsegélyzői díjak emelése már július elsején életbe léphetne. A magam részéről csak azt jelenthetem ki, hogy az új rendszer törvényes lenne, mivel a betegek a táppénzt hét napra kapják, annak ellenére, hogy csak hat napra fizetnek betegsegélyzői díjat. Érdemben természetesen addig nem nyilatkozhatom, amíg a vezérigazgatóság hivatalos értesítését meg nem kapjuk.

Arad munkaadó és munkástársadalma mindenesetre érdeklődéssel várja az újabb híreket, mivel a betegsegélyzőnek ez az intézkedése lényegesen érintené úgy a munkaadókat, mint a munkások költségvetését.

INGYEN KAPJA



e hó végéig

AZ **ARADI KÖZLÖNY-T,**

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. július 1-től számítjuk.

nem is tudja, hogy nem sikerült aláírni a német-román kereskedelmi szerződést, amely pedig a román gabonafelesleg jórészenek elhelyezését biztosította volna, nem tudja, hogy mennyi nehézség tornyosul az export elé. Szinte kétségbeesés van az asszony szavaiban. És az ember nem tudja, hogy ilyenkor, aratás idején nincs-e ok a kétségbeesésre...

Ennyi lenne a riport. Csak szívfoltok, halk, szinte észrevétlen események és nem ordító szenzációk: hétköznapi revü, amelynek jelenéseiben végeredményben mi játszunk a főszerepet.

Molnár Tibor.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az inzulvens Banca Generala aradi érdekeltségei

Nagy meglepetést keltett az egyik legnagyobb bucuaresti-i liberális pénzintézet bejelentett fizetéseképtelensége — Háromévi moratóriumot kér hitelezőitől a Banca Generala al Tarii Romanesti S. A.

Megrohanták a betétesek a pénzügyintézetet

Bucurestiből jelentik: A Banca Generala al Tarii Romanesti bucuaresti-i nagybank központját ma délelőtt mintegy ötszáz betétes rohanta meg. A betétesek fenyegető magatartása miatt rendőrség vonult ki, aki a betéteseket szétoszlatta. A bank igazgatósága gyűlést tartott és gyekezett a betéteseket megnyugtanni, hogy mindenki megkapja pénzét. A bank pénztárából az utóbbi napokban mintegy 250 millió lej betétet vettek ki és ez okozta a bank megingását. Megállapították, hogy a hatvan millió lej forgatókével dolgozó bank közel egy milliárd lej betétet kezel.

Az ország pénzügyi és gazdasági körének újabb szenzációja van, amely főleg az okirátyság pénzügyi körét érinti. A bucuaresti-i székhellyel rendelkező Banca Generala Tarii Romanesti, amely az ország német megszállása alatt az emlékezetes ugynevezett „Generalabankjegyeket” bocsájtotta ki, a tegnapi nap folyamán beszüntette fizetéseit és bejelentette fizetéseképtelenségét az ilfovi törvényesíken. A liberális tőke legteljesebb protekcióját élvező előkelő bucuaresti-i pénzügyintézet fizetéseképtelensége tulajdonképpen csupán szimbolikus inzulvencia, amennyiben három évi moratóriumot kér hitelezőitől, akiknek a három esztendő elmulta után a követelések százszázalékos kiegyenlítését igéri. A pénzügyintézet jelenleg is aktív, amint bucuaresti-i gazdasági körökből értesülésünket kapjuk és csupán átmeneti immobilitásról van szó, amelyet a bank igazgatósága rövid pár héttel ezelőtt igyekezett kiküszöbölni. Amint a bucuaresti-i sajtóban megjelentetett kommunikéjük nem került el figyelmünket, a Banca Generala al Tarii Romanesti igazgatósága százmillió lejes kölcsönt vett igénybe a vezető liberális pénzügyintézetektől, amelyek között a Banca Marinorosch, Blank & Cie. is szerepet. Ugylátszik azonban, ez az injekció sem bizonyult elegendőnek a jelentkező kiüzetésekre és ezért kényszerült a bank igazgatósága bejelenteni hivatalosan is a fizetéseképtelenséget.

A Banca Generala a Tarii Romanesti 1930. évi mérlegében a következő tételek szerepelnek: alaptőke 60 millió lej, tartaléktőke 55 millió lej, házépítési alap 6 millió lej, nyugdíjintézet 5 és félmillió lej. A bank vezérigazgatója, A n g h e l e s c u Romulus.

Osszefüggések az aradi piaccal

Az előkelő bucuaresti-i bank meglepetést keltő inzulvenciája ügyében az Aradi Közlöny munkatársa a hir délelőtti vétele után alaposan tájékozódott arról, hogy a banknak milyen összefüggései vannak az aradi pénzügyi piaccal. Megállapíthatjuk, hogy közvetlen összeköttetésekről nem lehet komoly formában beszélni, bár a nagy liberális érdekeltségű bucuaresti-i pénzügyintézet bizonyos vonatkozásokban összeköttetésben állott Arad több gazdasági és pénzügyi jellegű intézményével. Így a Központi Takarékpénztár épülete melletti sarokházban működött a Banca Generala a Judetului S. A. pénzügyintézet, amely ugyancsak liberális összeköttetése révén bizonyos összeköttetésbe került a bucuaresti-i Banca Generalával. Ez az összeköttetés olymódon mélyült ki, hogy a bucuaresti-i pénzügyintézet bizonyos részvényérdekeltséget vállalt az aradi Banca Generala a Judetului-nál. A pénzügyi jellegű összefüggés azonban a Banca Generala a Judetului likvidációjával természetesen megszünt.

Sokkal nagyobb jelentőségű volt az inzulvenciára lett bucuaresti-i nagybanknak az az összeköttetése, amely a Bánát vezető liberális pénzügyintézetéhez fűzte az emlékezetes események során, amelyek a temesvári Banca Timisiana válságaival voltak kapcsolatban. Amint pénzügyi körökben még emlékezetes, a temesvári Banca Timisiana helyi vezetőségének leváltása után a Banca Generala al Tarii Romanesti vette kézbe a bánati liberális pártcsoporthoz pénzügyintézetének szanalását és saját képviselő-

tében Sinescu Pantelimon igazgatóját küldte ki vezérigazgatónak az intézet élére. Az ezt követő események ismeretesek. A Banca Timisiana semminemű erőszítesek nem bírták megállítani a fedezetlen kihitelezések lejtőjét, míg végre is a Victoria Bank fuziója révén a pénzügyintézet beleolvadt az új aradi Banca Victoria szervezetebe. Ezzel azonban a Banca Generala érdekeltsége is megszűnt, amennyiben a Timisiana elveszített alaptőkéjét a fuzió létrejötte alkalmával egyszerűen leírták.

A pelrisi birtok ügye

Aradmegyében a legnagyobb pelrisi nagybirtokok egyikével, a Karsten von Lichtenfeld-féle birtokkomplexummal volt gazdasági relációja a bucuaresti-i pénzügyintézetnek. Amint értesülünk, itt is már likvidálást nyert a Banca Generala szerepe. Így tehát megállapíthatjuk, hogy az újabb nagy bucuaresti-i inzulvencia közvetlenül nem érinti az aradi piacot, mint ahogy nem lehet semmi nagyobb jelentőségű következménye az ország többi pénzügyi piacain sem.

Leépít az Imbó. Temesvárról jelentik: Az Imbó bányai részvénytársaság, amelynek központi igazgatósága Temesvárott van, most tette közzé mérlegét. Az Imbó félmillió lej veszteséget mutat ki, amit azzal magyaráz, hogy a különböző felszerelésekbe, területekbe, épületekbe és irtógépekbe fektetett 238,130,966 lej tőkéje, amely a részvénytársaság tulajdonképpen aktívája, mobilizált és nem hajt hasznót. Ezért az Imbó elhatározta, hogy az érdekeltségéhez tartozó Forestiera Banatului nevű erdővállalatot likvidálja. A közgyűlést június huszonkilencedikén Bukarestben tartják.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az űrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, utca)

cimre járt, tolyó hó-tól-ig

a következő címre küldeni:

Rendbehozzák a rossz utakat

Az új törvény érdekes rendelkezései — Bartos tanácsos nyilatkozata

A Iorga-kormány programmiába vette az új utortörvény megalkotását. Ennek a törvénynek fontosságát jellemzi az is, hogy a parlament megnyitásánál a királyi trónbeszéd külön is foglalkozott vele. Mint ismeretes, a megyei és vicinális utak eddig a megyék kezelésében állottak, központilag azonban a közmunkaügyi miniszterium felügyelete alá voltak rendelve. Az új törvény már elkészült s a legközelebbi kamarai ülésen kerül letárgyalás alá és ezzel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Bartos tanácsossal, aki a közleményben került Bucurestibe a közmunkaügyi miniszteriumba s a ki jelenleg Aradon tartózkodik. Az új utortörvényre vonatkozólag Bartos tanácsos a következő érdekes felvilágosítást adta:

A törvénytervezet decentralizálja az eddigi miniszteriumi munkát, ugyanakkor azonban a megyei és vicinális utak kezelését teljesen kivészi a megye kezéből és azt az állami utakkal együtt az újból felállítandó államépítészeti hivatalok hatáskörébe utalja át. Ezzel egyidejűleg a törvény feloszlítja a Casa Autonomiát, mely az utak felügyeletét, javítását és karbantartását külön hatáskörrel intézte. A beosztott mérnököket az új államépítészeti hivatalokba osztják be, amelyek ugyanazzal a hatáskörrel lesznek felruházva, mint a magyar érában működő hasonló természetű hivatalok. A remény tehát meg van arra nézve, hogy az államépítészeti hivatalok újbóli életrekelésével Romániának közismerten rossz utjait sikerül legalább annyira rendbehozni, hogy azok a forgalom lebonyolítására alkalmasak is legyenek.

— Az új épületek adómentessége. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumban az építkezések előmozdítása érdekében törvényjavaslaton dolgoznak. A miniszterium, mint jeleztük már, az új házaknak és épületeknek ismét biztosítani kívánja az adómentességet. Az épület nagyságához és az abba befektetett tőkéhez viszonyítva az adómentesség 15—20 évig terjedne és állítólag mindenemű községi illeték alól is mentesítené az új épületeket. A javaslat általában a régi magyar, továbbá az 1921-ben megszavazott törvény intézkedéseit foglalja magában. Amennyiben lehetséges, ugy a javaslatot még a jelenlegi parlamenti ülészakban szavazzák meg.

— Nem vesz újabb gépeket a város. Arad városa lépéseket tett a közelmúltban egy utkaparogógép és egy uccaseprő-autó beszerzése érdekében. Ma délelőtt a város állandó választmánya foglalkozván a kérdéssel, megállapította, hogy az újabb beruházásra városi költségvetésben fedezet nem csen és emiatt a szükséges gépek beszerzéséről egyelőre lemond.

— A város tűzifaellátásának ügye. A város állandó választmánya mai napon tartott ülésén elfogadta a Victoria és a Mocsonyi Antal-féle fatermelő cégeknek 350 vagon tűzifaszükségletre eszközölt árlejtésének eredményét. Az állandó választmány bizottságot delegált, amely a fakontingens átvétele előtt a helyszínen vizsgálja felül a fa minőségét.

— Csődkérelem. Az aradi törvényszékhez Prutz és Hilbert-cég beadványt adott, amelyben a csőd megnyitását kérte Ponta Florea pécskai szabó ellen 122,820 lej követelése erejéig.

— A hetiplac árai. A mai hetiplacon a következő árak alakultak ki: 1 darab tojás 1.40—1.50 lej, 1 pár sovány liba 90—130 lej, 1 pár hizott liba 340—400 lej, 1 pár sovány ruca 70—100 lej, 1 pár hizott ruca 170—200 lej, 1 pár csirke nagyság szerint 35—60 lej, 1 pár tyúk nagyság szerint 90—130 lej, 1 kilogramm tehénturó 10 lej, 1 kilogramm juhturó 32—35 lej, 1 kilogramm vaj 80—100 lej, 1 liter tejjel 35 lej, 1 liter tej 5—6 lej, 1 darab kelkáposzta 1 lej, 1 kilogramm bab 8—10 lej, 1 kilogramm burgonya 5—6 lej, 1 köteg hagyma 1—2 lej, 1 kilogramm körte 8—12 lej, 1 kilogramm cse-resznye 8—14 lej, 1 darab káposzta 6—7 lej, Gabonák: 1 métermázsa buza 280 lej, 1 métermázsa árpa 300 lej, 1 métermázsa zab 450 lej, 1 métermázsa tengeri 320 lej.

Ujabb panama a hajózási vezérigazgatóságon

„Fekete“ szállítmányok a Fekete-tengeren — Már a hajóskapitányok is panamáznak — A kereskedelmi minisztérium az ügyészségre tette át az ügy aktáit.

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi minisztérium rendelete alapján vizsgálat indult meg a román állami hajózási vezérigazgatóság ellen, mely vizsgálat kapcsán nagyszabású panama nyomaira bukkantak. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a vállalat szolgálatában álló és tulajdonát képező kereskedelmi hajók kapitányai közül egyesek nagyarányú csalásokat követtek el. Így többek között a Bucegi nevű kereskedelmi hajó, mely a Fekete-tengeren s Ázsiában teljesít szolgálatot, néhány héttel ezelőtt Zunguldag törökországi ki-

kötőben a Herakles számbányából 6500 tonna szenet rakott be és Konstantinába hozta. A hajó Marcu nevű kapitánya csak 4000 tonna szállítási díjjal számolt el, míg a többi összeget el-sikkasztotta. A leleplezés után a román kormány táviratára a konstantinápolyi kikötőben tartóztatták le a Bucegi sikkasztó kapitányát. Hasonló eljárás folyik a Carpati hajó Antonescu nevű kapitánya ellen, aki szintén óriási összegeket sikkasztott el a szállítási díjtelelekből.

A kereskedelmi minisztérium az ügy aktáit áttette az ilfovi ügyészséghez, mely teljes apparátusával nyomoz a vízi panamák ügyében.

Monopolizálják az állatexportot

Uj rendelet intézkedik a marhalevelek kiállításáról — Speciális engedélyek megszerzéséhez kötik az állatkivitelt

Ezenül csak az állategészségügyi hatóságok adnak ki export-engedélyeket

A román gazdasági élet egyik főaktivája az állatexport. A belső olcsó árak lehetővé tették, hogy a romániai szarvasmarha-állomány és sertésállomány főlöszegét Ausztriában és Csehszlovákiában helyezték el. Sőt legutóbb olcsósága folytán a romániai élőállat konvenciális lett Olaszországban és Franciaországban is.

Bucurestiben egy állatexport kivireli központ alakult, amely sok száz milliót hozott be az államnak. Természetesen a nagyarányú szállításért megindult a különböző szállítócégek között a versengés s mindegyik magához akarta kaparintani azt. Végül is sikerült az egyik külföldi nagy szállítótársaságnak olyan magas összeköttetésekre szert tenni, hogy a legutóbb összehívott bucuresti állatexportöröggyűlésen az exportörök nagyböbök csoportja bejegyeztette abba, hogy monopolizálják a romániai élőállat kivitelét az egyik cég javára.

Ez a fordulat nagy riadalmat keltett a Romániában letelepedett szállítócégek körében és most izgalmas tárgyalások után adatokkal akarják igazolni, hogy az a körülmény, hogy monopolizálják az állatexportot, mérhetetlen károkat fog okozni a gazdasági életnek s különösen a gazdáknak, mert a drágább fuvarozás maga után vonja az árak újabb lenyomását.

Ezzel az értesülésünkkel ellentétben intézkedik az az érdekes rendelet, amely ma este érkezett meg az aradmegyei prefekturára a belügyminisztérium 4323. sorszámu átiratában. A rendelkezés közli, hogy az exportállatokra vonatkozó szállítási levél eddig használatban levő típusát megváltoztatják és ezenül ezeket a speciális marha-leveleket az aradi állat-

egészségügyi hatóság fogja kiállítani. A belügyminisztériumi rendelet hivatkozik a földművelésügyi minisztérium 109.419. számú rendeletére, amely ezeket a speciális engedélyeket július elsején lépteti életbe az egész ország területén ami tehát azt jelenti, hogy 1931. év július elsejével kezdődőleg, csakis speciális, az állategészségügyi hatóságoktól kiállított marha-levelekkel lehet élő állatot exportálni. Ezek az újrendszert engedélyek német, román és francia nyelven készülnek és feltüntetik az exportáló nevét is.

FIGYELEM!

Mindenkinek ott kell lenni ma, 27-én, az „Aromát“ nagy Liptói-turó kóstoló napon, mivel utolsó nap az idén, amikor egy negyed kgr. Liptói-turó lej 10, egy negyed kgr. Székely-turó lej 7. — Kapható:

Kertész és Szücs csemegeüzletben,

Luteránus templommal szemben és üzletünkben: „Aromát“ Tejtermék speciális üzlet és üzem, Asztalos S.-u. 3.

Változás az aradi munkáspénztár élén

Popescu Eugen munkáspénztári inspektort Bucurestibe helyezték vissza

Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár vezetésében változás állott be. A munkásbiztosító éien ugyanis ideiglenesen Popescu Eugen, az országos pénztár inspektora állott. Popescu Eugent most visszahelyezték Bucurestibe és helyébe a lugosi betegsegélyző eddigi vezetőjét, Platos Ioant nevezték ki.

Popescu Eugen ugy a tisztviselőkkel, mint a betegsegélyző ügyfeleivel szemben, mindig megértő módon viselkedett és a törvényes rendelkezések szemmel tartásával, mindig össze tudta egyeztetni a hivatalos érdekeket a magánérdekekkel. A munkásbiztosító pénztár tisztviselői meleg hangon bucsúztak el Popescu Eugentől.

= Csödkérellem egy aradi cég ellen. Az aradi törvényszékhez a brassói Schiel testvérek-cég beadványt intézett, amelyben kérte a csödeljárás megindítását Weisz és Fábian aradi varrógépkereskedő-cég ellen 18260 lej tartozás összegében.

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető; Sztolár Jenő

Műsorkérdés

A műsor helyes s a hallgató igényeit, kívánásait kielégítő összeállítás a leadók műsor-összeállításait nehezen megoldható problémák elé állítja. A hallgatók tömege oly heterogen, műveltsége s ízlése oly különböző, hogy a rádióközvetítés mai rendszere mellett mindenki megelégedését kivívni egy állomásnak sem áll módjában. Az átlag-hallgató az operáriák helyett inkább chansonokat, népdalokat szeretne kapni, a kamarazene helyett jobban szeretné a katonabanda népszerű indulóit hallani s bármennyire nem szívesen veszik azok, akik a rádióban csak a magasabb zenei kultúrára való nevelés eszközt látják, mégis így van. Általános művelődési szempontból ez a helyzet mondhatnók kétségbeejtő, mert ha a rádió fokozottabban akarja a magasabb igényeket kielégíteni, az átlag hallgatók nagy tömegének nemteltségével fogja magát szembevetni, ha még csak a tömegizlés után megy, a társadalom igen értékes elemeit idegeníti el magától.

Mindenzen igények kielégítése a mai rendszer mellett lehetetlen, új rendszerre van tehát szükség, hogy a probléma megoldható legyen. Külföldön igen figyelemreméltó kísérletek folynak az u. n. párhuzamos adással. Ehhez természetesen két vagy több leadó is kell.

Az ultrarövid hullámok kísérleteinek bemutatására Berlinben előadást rendeztek. Ez az előadás oly sikerrel végződött, hogy a Telefunken Társaság elhatározta, hogy a 7.5 méteren dolgozó adót 8 kw. erősségre átépíti. Szakértők megállapítása szerint látható időn belül egymással párhuzamosan több műsor adása is lehetséges lesz.

Szabad-e az albérlőnek rádiózni? A német bírói törvényszék érdekes ügyben hozott ítéletet. Egy főbérlo felmondott lakójának azzal az indokolással, hogy nem türi az albérleti lakásban a hangszórós rádiókészülék működését. Az alperes beszüntette a rádiózást, de egyuttal a bírósághoz fordult jogorvoslatért a szerinte indokolatlan felmondás miatt. A bíróság valóban az albérlőnek adott igazat ítéletében, kimondva, hogy az albérlőnek ugyanugy jogukban áll rádiózni, mint a lakás-tulajdonosnak.

Pillanatfelvételek mikrofonnal. A berlini rádiótársaság újszerű kísérletképpen az eddig plasztikus és hosszabb ideig tartó rádióriportokkal szemben pillanatfelvételeket fog készíteni mikrofonnal, amivel még érdekesebbé és változatosabbá igyekszik tenni közvetítését. Az első ilyen közvetítés Berlin uccai életéről készült nagy sikerrel.

A rádió kalózái. A rádió egyre növekvő elterjedésével kapcsolatban visszaélések is történnek rádió útján. Az amerikai W. I. Z. adóállomás nyomoz most egy rádiókalóz után, aki valószínűleg a Newyork állambeli Paterson város vidékén működött adóját és a newyorki adó hullámhosszán és hívójelével hamis híreket továbbított az éterbe. Például: Hoover elnök haladoklik! Vagy Angliában kikiáltották a köztársaságot. Vagy: A pápa elhatározta a papi nőtlenség eltörlését és más hasonló ostobaságokat. A kutatások mindezeideig nem vezettek eredményre, de remélhető, hogy rövidesen sikerül ártalmatlanná tenni ezt az állírtterjesztőt.

Az antenna bevezetésre szokták a legkevésbé gondot fordítani a rádiótulajdonosok, pedig az oly zavaroknak, amelyeknek okát készülékükben nem találják, forrása leggyakrabban itt van. Tisztítsuk meg tehát a bevezetést és lehetőleg úgy készítsük el, hogy por, piszok, nedvesség stb. ne érje. Az antennák bevezetésénél ne hozzuk közel a házfalhoz, mert az erős szél könnyen hozzácsapja az esővízesatornához, ami szintén kellemetlen sercegést, az u. n. műlégköri zavart okoz.

Sajtóhiba. A multietti rádiórovat „Az új Fecske adó” című cikkében tévedés folytán egy tizedes pont kimaradt. Helyesen: „az új elektroncső 1.10 méter magas”.

Rovatvezető.

Rádió műsor.

SZOMBAT, június 27.

Bucuresti 12.00. Gramofon: 5.00. Sibicianu-zene-
kar. 7.00. Gramofon. 8.00. A titkos házasság c. opera. —
Budapest. 9.15. Gramofonhangverseny. 12.00. Déli ha-
rangszó. 12.05. Férfikvartett hangverseny Székla
Adolf vezetésével. 4.00. A Magyar cserkész Szövetség
műsoros előadása. 5.00. Novella. Irtó és felolvassa Ré-
vész Béla. 5.25. Magyar Béla és cigányzenekarának
hangversenye. 6.45. „Beteg emlékszünet”. Lyka Ká-
roly előadása. 7.15. A Malcsiner-jazz zenekar hangver-
senye. 8.15. Nagy Endre komoránsza. 8.35. Emlékhang-
verseny. Majd Csorba Gyula és cigányzenekarának

hangversenyt a Baross-kávéházból. — Bécs. 11.00. Gra-
mofon. 12.00. Weiss-zenekar. 3.20. Hétfégi gramofon-
kabaré. 4.20. Wacek-zenekar. 8.10. Rostand egy vigi-
tóra. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 12.35. Déli zene. 4.00
Gramofon. 5.30. Rádiózenekar. 8.00. Opera a zágrábi
Nemzeti Színházból. — Berlin. 4.05. Szórakoztatózene.
6.25. Zongora. hegedűkettősök. — Brünn. 11.30. Gramo-
fon. 22.30. Zene. 5.00. Gramofon. — Kassa. 6.15. Ma-
gyar gyermekek órája. — Königsberg. 10.30. Géczy Bar-
nabás tánczenéje Berlinből. — München. 4.00. Hangver-
seny. 6.35. Régi zene. 9.15. Vidám est. — Oslo. 8.00.
A Bajazzók és Paraszibecsület című operák közvetítése.
— Posen. 8.15. Verdi: Traviata című operája gramofon-
on. 10.30. Táncczene. — Róma. 9.00. Giordano: Szt. Bérta
c. operája. — Strassburg. 7.45. Gramofon. Weber: A
büvös vadász operából részletek. — Toulouse. 9.00.

Gounod: Faust című operája. — Varsó. 6.00. Ének és
zongora. 8.15. Filharmonikusok hangversenye. 10.30.
Chopin-művek. 11.00. Táncczene.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállaltuk felelősséget
Feleségemtől régen különváltan élek.
Adósságait nem fizetem ki.

Arad, 1931. június 26.

Salamon Samu tanár.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó
hétköznapi 4, vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb
hirdetés ára 10 szög hétköznapi 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak ábuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ered-
eti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott
kérdőzködésre válaszolunk. Alánlatok keligés levelek továbbítására megfelelő
postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre
vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTAN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

MINDENKORU FERFI,
aki súly. helyez arra, hogy férfi ener-
giáját ápolja, használja a

**„Vita-Perpetua“
Radum Speciaibinde-t,
Dr. L. Ehling.**

mert ennek használata a férfierőt az
augkorig biztosítja. Ezen órási elő-
nyen felül, az idegekre is rendkívül-
ien csillapító hatással van. Állandó
derült kedélyt biztosít és lefűtíti a
szellemi képességeket. Évekig tart.
Kapható minden gyógyszerárú és dro-
gériában. Egy darab ára 300 Lel. Szám-
talan elismerő levél és szakorvosi ve-
lemény. Mindennemű levelezés és ad-
szög. és díjmentes próbatást küld
a Védőörvényszéknek!

**„Vita-Perpetua“
Arad, D. Belső 66.**

ALKALMAZÁS.

KERESSEK egy nő molnár azonnali be-
lepesre. Bismarckly. Győrök. 2108

LAKÁS.

MAGANHAZBAN különbejárati u. tisztá
butorozott uccai szoba kiadó, v. Szt. Pál-
ucca 7. 2113

NAGYON SZÉP háromszobás, fürdőszo-
bás uccai lakás, egyik szoba különbejá-
ráttal, aug. 1-re kiadó, v. Lipót-ucca 7.
2118

KIADÓ két elegánsan butorozott egy-
másba nyíló különbejárati szoba fürdö-
szoba használattal június 1-re. Cím:
v. Ferdinand-ucca 9., első emelet az ud-
varban. — Pontos cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. — Ugyanott egy kü-
lönbejárati butorozott szoba kiadó. 2001

NAGYON SZÉP ketszobás lakás, egyik
különbejárati, újonnan festett, azonnali
kiadó, v. Lipót-ucca 7. 2118

CSINOSAN butorozott tiszta szoba kü-
lönbejárattal, azonnali kiadó, v. Lipót-
ucca 7. 2118

ÚJONNAN renovált 3 szobás, parkettás,
fürdőszobás uccai lakás azonnali ki-
adó, volt Szabadság-ter 5-6. Ugyanott
jégzsékrény eladó. 2111

KIADÓ a volt Szabadság-ter közvetlen
közeliében 2 szoba, előszoba, konyhából
álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talos Sándor-u.) 3. 800

KÜLÖNBEJÁRATI uccai butorozott
szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellá-
tással kiadó. Cím volt Batthyány-ucca
31., I. em. 1941

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó.
Bővebbet: v. Andrassy-ter 19., a ház-
mes emel. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás tőtéren
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 200

KETSZOBÁ, konyhás I-es emeleti lakás,
a Szabadság-ter sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Két elegánsan
butorozott szoba

lépcsőházi bejárattal, mely iróda-
nak vagy rendezőnek is igen alkal-
mas. — Ugyanott egy elegán-
san butorozott szoba, szin-
tén lépcsőházi bejárattal és fürdö-
sz. b. használattal, esetleg teljes
ellátással, június 1-re kiadó.

Str. Horia (Széchenyi-u.) 7., I. em.

VETÉLÉSEK ELADÁS.

BIEDENMAYER oval ebédasztal 750
lej, konyhaszekrény 1500 lej, gyönyörű
intarziás otelelőasztal 200 lej, fotel 40 lej,
szék 10 lej, divány 3000 lej, stórok
40 lej darabja, nagyon olcsó keleti
ebédasztalok, seymen porzsa asztal-
terítők, futószőnyegek, zongorák, hegedűk,
asztalok, festmények, divány, íróasztal-
ok, 3-as Wertheim-kassza, antik órák,
tűrtők, ezüstök, gyermekágy, vit-
rinék, antik szekrények, dísz tárgyak, stb.
eladók. SALGONE bizomány, üzlet Str.
Horia (Széchenyi-u.) I. Neuman-palota.

Tollisztítás 25.— Lej kilónként.
S.r. Carcelasior (Szt. Pál-u.) 4.

Olesón eladó ingatlanok!

Belvárosban, a volt Batthyány-uccán az egészen közel, földzintes sarokház 3x4
szoba, elő, fürdő, cselédszobás lakással, aron alul sürgősen 520,000 Lejért,
vasúthoz közel, egyemeletes bérház 1x2 és 3x1 szobás lakásokkal, essingoni rol-
lokkal, nagy gyümölcsöskert el 150,000 Lej banktoherrel, 320,000 Lejért, az aradi
határban 30 holdas kisbirtok, minden szükséges kellékekkel felszerelt gyönyörű
tanyával alkalmi áron 320,000 Lejért eladó.

Bővebbet Kiss Lajos „Uranul” irodájában, városházával szemben, Bulev. Reg.
Ferdinand 1 szám, I. emelet.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Mint háboru előtt

Pilsner Urquell

a versenytárs nélküli sör,
poharanként direkt a hordóból frissen csapolva

a DACIA étterem- és kávé-
házban kapható.

ELADÓ 1 drb. MÁV. gyártmányú 3 éves
üzemképes, 1230 mm-es (6-os) golyós-
csapágyas cséplőgép, herrefejtővel, Ha-
nomax vagy Fordson traktorral, igen
kedvező feltételek mellett. Vevők kérik-
nek a gépek megtekintésére bejönni. Cím:
„Industria-Economia r.-t”, Timisoara, Str.
I. C. Bratlanu 3.

KITUNO, jókarban lévő 2 Hires vas-
hordók eladó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 200

KERESSEK két egyforma teher vaságyat,
hátszobaberendezést, ebédő, utriszoba
butorokat, antik komód és szekrényeket,
antik bronzokat, ezüsttárgyakat, jég-
szekrényeket stb. SALGONE bizomány-
üzete, Str. Horia I. (Széchenyi-ucca)
Neuman-palota. 1000

ELADÓ sürgősen fűtőberendezés, kredenc,
asztal, szekerek, divány, különféle buto-
rok. Deák-ter-ucca 31. 2027

MACULATURA PAPIR 5 (gros csoma-
kban, rendkívül olcsón kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

SÜTŐDE, 60 éve fennálló, jóforgalmú,
házzal, butorozattal együtt, elkölözés
miatt eladó, Cím: Str. Marasesti 47.

RADNAN 45 éve fennálló fűszerüzlet
teljes berendezéssel, a legforgalmasabb
helyen, az összes jogokkal, kiadó. Cím
Kohn Lajos, Radna. 2072

KETSZAZÓTVENEZER LEJ kölcsönt ke-
resek. Nyújtandó biztosíték 1,000,000 Lej
értékű aru kezizálogként. Ajánlatokat
vagy csemeket „Rentabilis és biztos” lei-
gere az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.
2114

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-ter sar-
kánál azonnali kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában.

POTÉREN, a legforgalmasabb helyen
nagy üzlethehelyiség azonnali kiadó Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KESZPÉNZÉRT megveszem,
rögön ki is fizetem eladó dol-
gait. Keresünk sürgősen karikaba és
Singer varrógépet, jégzsékrényt, cserep-
kályhát, futószőnyeget, kert gázná-
rákat, zongora-szeker, kas cas-át, hálo-
szobákat, ezüstöt, briliáns koveket, má-
kás festményeket.

ELADÓ: Barok ebédő 4600,
konyhaszekrény 560, jégzsékrény 780,
hálozoba 3700, amerikai íróasztal 950,
2 autós polituros jó szekrény 650, ebédő
piüss divány 850, rádió 3500, keru szé-
kek, függönyök, Lengyel-féle világos
hálozoba, nagy magyar könyvszek-
rény 4600, börgarnitúra 7500, otoman
900-1500, tonet szék 140, fehér leá.y
szoba, keleti perzsaszekrények és nagy
szőnyegek minden elfogadható áron.

Szőnyeg-javításokat na-
gyon olcsón vállalunk.
A velünk összekötöttesben
álló temesvári zálogház navi 2
százalék kamat mellett folyóait zálog-
kölcsonőket ékszerekre, arany, ezüst tár-
gyakra, textilárakra, varrógepekre, írő-
gepekre, gramfonokra stb., stb. —
COMISIO, Bul. Reg. Ferdinand 21.

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!